

ROMÂNIA

program
finanțat din
bugetul propriu
al Consiliului Județean Galați

MUZEEL PRIN OCHII COPILOR

În perioada 24 aprilie – 16
iunie, peste 5.200 de elevi
vor vizita gratuit acvariile
de la Complexul Muzeal
de Științele Naturii,
Grădina Botanică,
Grădina Zoologică,
secția Lapidarium a
Muzeului de Istorie,
Muzeul de Artă Vizuală,
Muzeul Satului și Muzeul
Zonei Pescărești

254
Mare
2023

consiliul județean galați • centrul cultural dunărea de jos

Univers de Jos

revista

DUNĂREA DE JOS

EDITOR: CONSILIUL JUDEȚEAN GALAȚI

PREȘEDINTE: *Costel FOTEA*

CENTRUL CULTURAL DUNĂREA DE JOS

MANAGER: *Vali Viorel SANDU*

REDAȚIA:

Redactor șef: *Florina Zaharia*

Redactori: Alina-Simona Dragomir, Laura Dumitrache,
Eduard Mihalcea, Adrian Doru Nica, Costel Radu.

Responsabilitatea pentru conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor. Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază. Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate. Alte detalii despre activitatea Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați pot fi aflate pe pagina web a instituției (www.ccdj.ro) sau pe pagina de facebook: *Centrul Cultural Dunărea de Jos Galați*. Arhiva parțială a revistei se regăsește pe site-ul instituției. Revista *Dunărea de Jos* este membru APLER (Asociația Publicațiilor Literare și a Editorilor din România).

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Str. Domnească, nr. 61, cod: 800008, tel. 0236418400, fax. 415590,
e-mail: office@ccdj.ro
ISSN: 1583-0225

Revista poate fi procurată de la sediul redacției.

Aceasta poate fi citită integral și gratuit în arhiva sa:

https://www.ccdj.ro/editura_revista.html

Muzeele prin ochii copiilor proiect finanțat de Consiliul Județean Galați

În perioada 24 aprilie – 16 iunie, peste 5.200 de elevi din județ, care învață la școli din mediul rural sau la cele din Tecuci, Târgu Bujor și Berești, precum și de la școlile speciale, vor vizita gratuit acvarii de la Complexul Muzeal de Științele Naturii, Grădina Botanică, Grădina Zoologică, secția Lapidarium a Muzeului de Istorie, Muzeul de Artă Vizuală, Muzeul Satului și Muzeul Pescăresc. Toate acestea au loc în cadrul programului ‘Muzeele prin ochii copiilor’, finanțat din bugetul propriu al Consiliului Județean (CJ) Galați. Acest program are o valoare financiară de 538.660 de lei, cu transport și mese incluse.

„Este un proiect la care țin foarte mult, mai ales după ce am văzut anul trecut, la prima ediție, cât de multă bucurie a adus copiilor care au vizitat, unii pentru prima oară, acvarii de la Complexul Muzeal de Științele Naturii, Muzeul de Istorie sau Grădina Zoologică. Practic, copiii descoperă minunata lume a muzeelor și învață în același timp lucruri noi și interesante despre

artă, istorie, tradiții și lumea animalelor. Totul va fi asigurat de către Consiliul Județean, de la transport la pachetul de dimineață și masa de prânz la restaurant”, a declarat Costel Fotea, președintele CJ.

Primele vizite din cadrul acestui program vor fi organizate luni, 24 aprilie. Fiecare autocar va avea un coordonator de grup desemnat de către CJ, care îi va însoți pe copii pe tot parcursul vizitelor. În acest an, vor participa 5.124 de elevi din clasele a V-a, a VI-a, a VII-a și a VIII-a, precum și 113 elevi de la școlile speciale. Ei vor fi însoțiți de 438 de profesori

MUZEELE PRIN OCHII COPIILOR

Parcul de aventură din Grădina Gârboavele ESCAPE LAND

„Am deschis primul parc de aventură din județul Galați. Au fost amenajate 15 trasee de aventură, cu zeci și zeci de jocuri captivante, cum ar fi „scara amiralului”, „fusurile suspendate” sau „podul Tibetan”. Totul pentru ca cei mici, dar și cei mari, să aibă parte de o experiență unică.

La inaugurarea Parcului de Aventură au participat și mai mulți copii aflați în grija Direcției de Protecția Copilului, precum și un grup de ucraineni, fiind și primii care au testat traseele de aventură.

De asemenea, în Parcul de Aventură, aflat în spatele Muzeului Satului, există și două tiroliene, de 150 și 180 de metri lungime. Astfel, gălățenii și nu numai, vor avea parte de multă adrenalină, distracție, bună dispoziție și relaxare în aer liber.

De altfel, Pădurea Gârboavele a devenit un excelent loc de petrecere a timpului liber alături

de întreaga familie – fie la un picnic, fie în Parcul de Aventură, la ZOO sau la Muzeul Satului și Muzeul Pescăresc.

Mai mult, vom amenaja în perioada următoare și drumul până la acest parc de aventură, constructorul fiind deja desemnat.

Parcul va fi deschis de miercuri și până duminică (luni și marți va fi închis), între orele 10:00-20:00.

Tarifele sunt cele mai mici din țară, astfel încât cât mai mulți gălățeni să se bucure de Parcul de Aventură. Pentru trei ore, cei mici vor plăti 25 (miercuri, joi) sau 30 de lei (vineri - duminică), iar adulții vor plăti 35 (miercuri, joi) sau 40 de lei (vineri - duminică).

Investiția, de peste 1,6 milioane de lei, a fost realizată cu ajutorul fondurilor europene atrase de către Consiliul Județean Galați.”

Costel Fotea
Președintele Consiliului
Județean Galați

Costel Fotea
Președintele Consiliului Județean Galați

Costel Fotea
Președintele Consiliului Județean Galați

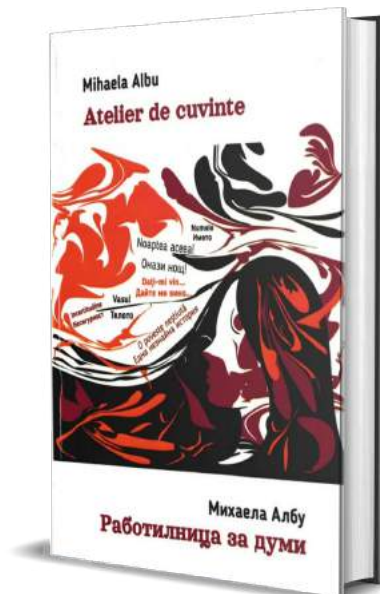
O transparență superioară

Octavian Mihalcea

Volumul *Atelier de cuvinte* (Aius, 2023), cuprinde o selecție din lirica poetei Mihaela Albu, în limbile română și bulgară. Fluxul creației poetice coincide cu diversitatea traseelor existențiale, totul presupunând o abordare atentă, semnificativă. Idealurile sunt înalte, ceea ce conduce la ascensionări considerabile. Chiar și actele mundane au drept punct de plecare gânduri îndreptate spre maximalitate. Nemărginirea marină însoțește neabătut viața, cu întrebări ce nasc mereu alte întrebări. Mihaela Albu desfășoară un lirism al simbiozei dintre idee și muzicalitate. Problematika Trecerii este adusă în discuție adeseori. O încremenire în lumină ar putea constitui apoteoza. Câteodată, situații enigmatice vin să pregătească neprevăzutul. Aparițiile și disparițiile sunt conforme unei logici imanente greu descifrabile. Arealul nocturn va presupune întotdeauna extensiuni pasionale: *Era o noapte în care toate stelele ne cunoșteau/ noaptea în care clipa își dădea întâlnire cu ora/ căci cu dansul nebun al culorilor zilei/ se întrecuse frumusețea ta, Aurora!// În părul tău licuricii-agrafe/ ajutau ochii să lumineze întunericul greu/ roșul gurii tale înflăcăra noaptea/ și mă chema către tine mereu// Era noapte de-nceput de lume/ Ea se lăsa în părul tău albastră/ În colțul*

gurii tale un surâs anume/ a-ntredeschis spre început fereastră// Era noaptea în care uitam că trec anii/ O oră cât viața ne îmbrăcase trăirea/ Vântul strecurat printre cutele vieții/ Trimitea darul zeilor: iubirea! (*Noaptea aceea!*). Inefabilul îndrăgostirii își manifestă atingerea fascinantă, în legătură profundă cu tot ceea ce presupune lirismul. Subtilele metamorfoze nu pot decât să atragă. Rememorarea începuturilor, a momentelor în care sentimentele erup, va purta o aură specială. Multe dintre poeziile Mihaelei Albu sunt adevărate celebrări ale ființării. Astfel, *Când ai intrat/ ți s-a spus și ție, pesemne,/ Poarta muntelui deschisă e dinaintea ta!// Ai început urcușul:/ Cu fiecare clipă – un pas/ Cu fiecare treaptă – un ceas/ de istorie// A venit un timp/ când ai cutezat/ să-i ceri zilei oprirea:// Măsurai trecerea/ Fiecare oră avea miros de sărbătoare/ cereai zilei tainul/ dimineața/ caldul gălbenuș îți lumina fața/ amiaza aducea împlinirea // Trăiai! (Carpe diem)*. Lumina are nenumărate virtuți care inspiră actul artistic. Manifestarea fluidelor vitale va fi întotdeauna dezirabilă. Visării îi sunt atribuite potențialități importante, trecerea timpului apropiind elemente spectrale. Versurile Mihaelei Albu sunt parte integrantă dintr-un orizont ce reliefează date benigne. Rostul e căutat fără încetare, printre nostalgii și situații complexe.

Nu lipsește nici finețea celor apropiate fundamentelor: *Primăvară.// Călători întru nemurire/ norii/ vestejesc uitarea:/ omnis est vanitas; // cireșii în floare -/ cai albi ai eternității.// Fluturi rotindu-se bezmetic:/ lumină de început de lume// Umbra amintirii/ soarele o stăpânește// Tăcerea – vecină cu întunericul:/ o vorbă/ ca o lumină/ tulbură pacea// În peștera sufletului/ bocancii cuvintelor/ rănesc stalagmite/ Din rană picură sânge/ culoarea durerii ... (Evanescență). Mihaela Albu poziționează în prim – planul cărții sale tentația cuprinderilor holistice. Parcurgerile au doze considerabile de neprevăzut. Reveriile poetice se revendică dintr-o transparență superioară. Cromatici florale vin pe rând să ne atragă atenția. Poezia și poetul, sinteză cu mereu noi valențe simbolice: *Zi de zi/ Poetul își duce/ în buzunarul de la piept/ creionul și hârtia// sub buzunar – bățile inimii/ în priviri -/ înțelesul Lumii// la fiecare răsărit/ la fiecare rostogolire a zilei/ în drumul lui/ se ferește să calce iarba// rupe doar florile metaforei// Păsări stinghere își cântă trilul artist// Poetul își poartă cu sine chitara .../ În rostul fiecărui ceas/ imploră Timpului rămas/ sărbătoarea/ Poeziei (Poetul).**

Răftulescu

Răftulescu

M-am visat găsind ce-am pierdut,
 în locuri pe care le cunosc ca-n palmă
 de fiecare dată altundeva
 și nu puteam
 să găsesc coordonatele locurilor
 căci erau iar și iar în mișcare.
 Vedeam un sertar plin cu mărunțișuri de
 care voiam să uit
 și-ntr-un colț se ascundea exact ce căutam.
 N-avea nici formă și nici culoare.
 Când îl atingeam nu mai era pierdut și
 apărea un alt sertar,
 mai obscur și mai întunecat
 care ascundea de fapt
 ce căutam cu adevărat.
 Din sertar în sertar
 în sertar
 uitam care era lucrul după care am pornit
 când m-am trezit adormit.
 Disperat, a doua zi
 nu mai găseam niciun sertar,
 nici cu obiecte, nici cu vise,
 nici cu mărunțișurile de care voiam să uit
 și nici cu ceea ce se pierduse.
 Poate chiar sertarele le-am căutat de la bun
 început cu atâta ardoare
 căci absolut tot ce posed
 se află într-o continuă mișcare.

Valentin Antonescu - Căutări

Un poet căruia i-a murit moartea...

Katia Nanu

Când am auzit povestea „morții” lui Valeriu Mititelu nu știam aproape nimic despre el. Îl ascultasem doar, de câteva ori, citind poezii cu care mi se părea că mă înrudesc pe loc, printr-un fel de magie a cuvintelor. Nu citisem încă nicio carte semnată de poetul care, într-o zi din anul 2015, și-a văzut numele într-un necrolog din ziarul local. Și-a citit propria moarte. Trebuie să fi fost un șoc, mi-am zis, căutând și dreptul său la replică, elegant și poate mult prea intelectual pentru grotescul gafei și nivelul autorilor ei, care fără voia lor, l-au ajutat să recunoască ”nu credeam să învăț a muri vreodată”... Însă a învățat. Bine.

Oricum, întâmplarea era aproape amuzantă și nu mulți scriitori în viață se pot lăuda cu faptul că, la un moment dat, tineri și întregi la minte fiind, le-a „murit moartea” prin bunăvoința unor jurnaliști de-ai locului. Am citit așadar mult mai curioasă volumele lui Valeriu Mititelu apărute după fatidicul an, „Acedia” (Editura Brumar, 2016) și ”Îmblânzitorii de viermi” (aceeași editură, 2018). Am citit cu nesaț o poezie grea, pe alocuri chiar incomodă, dar poezie în adevăratul sens al cuvântului. Și brusc, fără urmă de îndoială, m-am trezit că îl cunosc de când lumea pe Valeriu Mititelu, că-l știu bine pe dinăuntru, fără să fi vorbit cu el mai

mult de câteva minute în viața mea. Cele două volume sunt o fereastră însângerată către lumea lui, un tablou fidel al vieții poetului, cu urcușurile și căderile ei.

Din „Acedia” cea care zugrăvește un fel de uscare a speranței, un plictis ajuns în pragul deznădejdiei, o oboseală consumată precum un drog, Valeriu Mititelu sare în starea de neputință și revoltă a pierderii concrete. ”Îmblânzitorii de viermi” este o carte mai strânsă, mai legată în jurul durerii de a fi când ceilalți se duc. Întrebările rămân însă aceleași în ambele volume și căutarea răspunsurilor doare probabil și acum.

„E vremea aceea când sunt la marginea drumului/ iar în târg numele meu e copt pe un ziar blestemat” se plânge poetul în „Vremea aceea”, neuitând că de la moartea iluzorie din ziar i s-a tras viața ”cealaltă jumătate a mea – nevăzută - este o groapă/ domiciliu mănânc și mă cheltui ca reptilele într-o groapă/ trag cu dinții de ea sperând să îmi lepăd pielea prea aspră” (0,5). Ceva în el trăiește însă copilărit cu poftă, ca într-o poveste mereu reinventată în amintirea altcuiva: „este vineri iar timpul mușcă hulpav din weekendul acesta/ Andreea nu mai vede orașul/ nu mai pofteste la pepenii țigăncii/ nu mai zburdă prin parc/ beți și pentru Andreea o guriță de suc/ îi plăcea...” (vânătoarea de sâmburi). Și uite așa am ajuns să o cunosc/ iubesc și eu pe Andreea din sufletul lui și să mă supun durerii cu care Valeriu privește spre cer încercând să-i afle urma. Mă rog cu el știind unde duce ruga : ”lasă Doamne berzele chioare/ hai lasă-le-n plata lor și fă cuib și poeziilor/ sau măcar împacă-i cu ei înșiși/ apoi îndeasă-i într-o cârciumă cu de toate/ departe de chițcăitul orașului/ unde speranța de viață să crească milimetru cu milimetru/ ca votca-n ziua de leafă” (rugă pentru pârliți).

Este un carusel argumentativ acest volum din 2016. Poetul pare să vrea să se convingă pe sine că nu se îneacă în cuvinte, îneându-se în vers. Construiește clădiri vorbitoare, alungându-și spaima că nu va mai putea striga din adâncul durerii, convins fiind „despre inevitabila insolvență a zilei de mâine”. Este atât de transparent Valeriu Mititelu, cel puțin pentru mine, încât până și jargonul folosit uneori ca să-i mascheze sensibilitatea se îndulcește sub aripa versului său.

Volumul din 2018, „Îmblinzitorii de viermi” stă sub semnul pierderii tatălui său, o moarte mult mai reală decât propria

moarte întâmplată doar jurnalistic, absurd. „mai vino tata în vise întinde-mi mâna slăbită/ să stăm de vorbă cât ar arde o țigară/ spune-mi cum o mai duci și ce mai zice Andreea/ oasele te mai dor pantofii te strâng/ scrisorile și ziarele îți ajung/ pâinea tot neagră-i?”(învoirea) Durerea lui este palpabilă, concretă, aproape furioasă. Dar se transformă atât de firesc în poezie!

Tatăl locuiește în multe dintre poeziile acestui volum, dacă nu chiar în toate, ca o prezență-absență universală, ca un înlocuitor de zeu și om la un loc, tăind zilele și nopțile în fragmente de vers: „îmblânzesc niște cute pe o haină de-a ta/ beau mă împiedic și cad/ somnul mă înhață și așaucid ziua/ de trei luni culc capul pe-o haină viețuind într-o cușcă/ înconjurat de oameni drăguți” (cușca).

Durerea poetului se întinde asupra lumii, asupra versului său nu precum o constatare, ci exact așa cum doare sufletul, cu acea uimire neputincioasă și rece: „când oamenii mor cei rămași sunt mai vii ca oricând/ aerul zilei este respirat cu nesaț/ iar vorbitul în șoaptă devine o dulce rutină” (pe o coloață a4). Iar din sine se revarsă asupra tuturor, cu generozitatea poetului care știe că nu este singur pe lume: „Doamne îndură-te de poezi și iartă-i la judecata de apoi/..... lasă-i Doamne să zburde/ lasă-i să alerge bezmetici pân, or crăpa bojocii în ei/ în fiecare duminică morții lor dragi ar veni să-i mângâie cu o vorbă/ hrănindu-i din palmă la gard”.

Poezia lui Valeriu Mititelu este o poveste despre viață și moarte, despre înțelegere și destin, despre sine, dar mai ales despre alții. Cei aflați înlăuntrul său, ca într-o scoică în care se aude marea. Poetului căruia i-a murit moartea eu i-am auzit ecoul...

Memento mori

Gheorghe Bacalbașa

Eli, Eli

Oamenii au fost doar oameni
Zeii au fost doar zei
Eu n-am fost ca ei
Am fost jumătate
Din toate
Răscruce
Pe brațe de cruce
Poate că așa
Urma
Ca să fie
Se îplinea profeția
Totul era
De mult pregătit
Trebuia
Doar un miel
Eu
Am fost el
M-au ales oamenii?
M-a ales Dumnezeu?
Dar de ce
Tocmai pe mine.
De ce
Eu.

Fereastra

O jumătate
De viață
M-am întrebat
Ce e dincolo
Apoi
Am aflat
Dincolo
Era și dincoace.
O mână de oameni
În rest
Dobitoace

Noapte de noapte

M-au învățat
 La facultatea de medicină
 Despre borcanul schizofrenicilor
 Din care ei privesc lumea
 Dar despre bătrînețe
 Am păstrat o tăcere complice
 Noapte de noapte
 Mi se scurg pe sticlă
 Îmi privesc de dinăuntru
 Pierduții sub chip de morminte
 Noapte de noapte
 Pe sticlă
 Pantelimon și Cernica
 Sfânta Vineri și Izvorul cel Nou
 Mormintele din București
 Și cele din provincie
 Morminte de lângă un zid
 Și morminte lângă care crește un arbore
 Morminte împletite cu alte morminte
 Călcăm peste ele
 Va să ajungem la morții noștri
 Morminte îngrijite
 Și morminte pierdute
 Ca niște cântece fără cuvinte
 Până și nemorminte
 Nemormîntul bunicului meu
 Fără mormînt
 Pe care l-au ucis comuniștii
 Îl visez.

 Și numai pe ei
 Cu chipul de chip
 Cel văzut pe casetă
 În noaptea în care
 Cu toții strigam
 Cesete! Cesete!
 Și de care mi-e atîta rușine
 Oricum nu erau morții mei
 Oare?
 Ea purta haina de blană întoarsă
 El avea privirea de animal hăituit

Încă liberă
 Vocea de femeie cu carte puțină
 Dovada, dovada
 Palma lui protectoare
 Pe fluierul mîinii
 Ajunge
 Oricum
 Mormintele lor
 N-au apărut pe pereții borcanului
 Deși le-au văzut
 Acolo în cimitirul Ghencea Militar
 Fiecare cu mormîntul lui
 La depărtare unul de celălalt
 Cabinetul numărul unu
 Cabinetul numărul doi
 Bătrînețea
 E apa mîloasă a timpului
 Ce curge înapoi
 Noapte de noapte.

Memento mori

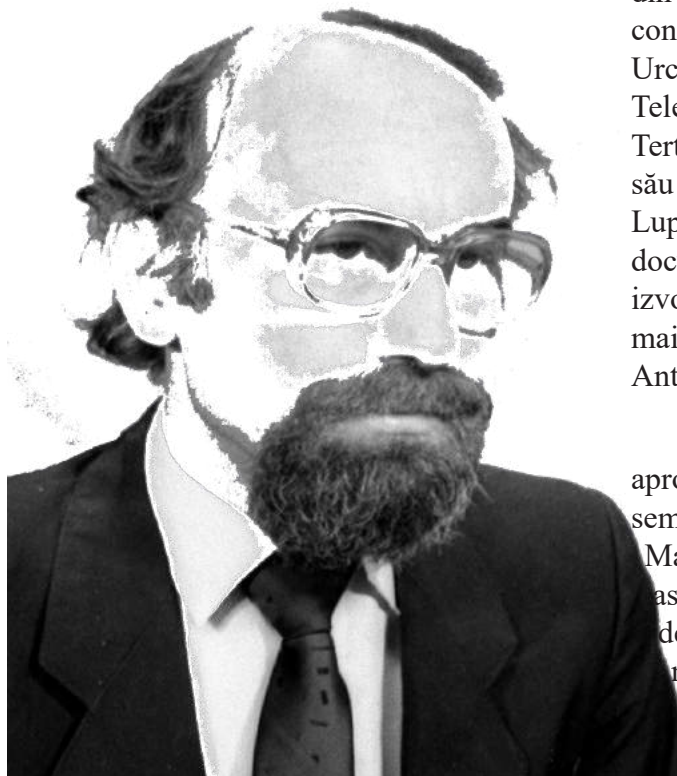
De ziua morților
 Din țara morților
 Împliniți și vioi
 Ne prelingem prin porți
 La tramvai
 Înapoi
 În țara viilor
 Care
 Încă nu știm
 Că sunt morți

Jalnica soartă a fluturilor lui Agamemnon

Ion Manea

Pregătirea flotei militare a Tiaglei fusese încredințată de Elena Ionescu temutului amiral Temistocle Tofan, remarcat de-a lungul timpului în călătorii și aventuri marinărești de-a dreptul fabuloase.

- Am mare încredere în tine, domnule amiral! doar atât i-a spus Elena.

Și nici nu-i trebuia mai mult temerarului urmaș al lui Ulise pentru a-și conecta instantaneu la cote maxime nu numai capacitățile sale tactice și strategice, dar și întregul potențial volitiv și motivațional de care dăduse dovadă în atâtea și atâtea confruntări. Își luă imediat locul la cârma navei-amiral a flotei tiagleze, renumita „Defonia”, și convocă de îndată toți căpitaniii din Consiliul Cărmuitor, organul suprem de conducere a forțelor militare navale locale. Urcară grăbiți pe punte, unul după altul, Telemac Ion Cilincă, Alexandru Antoniu, Tertulian Popescu Vela, alături de fratele său mai mic, Sebastian Popescu, Antioh Lupu și ceilalți. Urcă și Iustinian Tatu, documentaristul și strategul Dunării, de la izvoare și până la Marea Neagră. Inutil să mai spunem că medicul șef al flotei, celebrul Anton Bacalbașa, era acolo.

- Vom ataca Riabla! le spuse grav, aproape misterios, Temistocle. Pornim la semnalul meu în amonte, trecem pe sub Marele Pod, ajungem în portul lor, tragem asupra cetății câte o salvă de tun, apoi debarcăm și invadăm orașul cu infanteria noastră marină. Prăpăd vom face pe mulțimea lor nenorocite! Acesta este planul. Aveți întrebări?

- Obuze, de unde luăm obuze? întrebă cu pipa în gură căpitanul Cilincă.

- Mulțumesc de întrebare! O să primim un vapor întreg cu muniție ultramodernă din Germania. Nava a și intrat din mare pe Canalul Bîstroe... Altceva?

Fiindcă se făcu tăcere, amiralul conchise:

- La luptă, deci!

*

Adevărul e că pe autostrada Riagla-Tiagla și bărbatul cu traistă despre a cărei identitate nu știa încă nimeni nimic se îndrăgosti pe loc, chiar acolo, la jumătatea drumului dintre cele două cetăți beligerante, de femeia înaripată.

- Iris! glăsui aceasta gătuită de emoție. Cu cine am onoarea?

- Cu mine însumi! zise, și el gătuit, privind năucit spre ochii albaștri și adânci cât două oceane gemene ai femeii.

Iris îi întinsese mâna, iar el, apucând-o, simți trecându-i dinspre ea și invers toată energia de o clipire scursă de la Hidrocentrala Porțile de Fier.

Terente privea nedumerit când spre ea când spre el.

- Măi, zburătorilor, le zise, ia dați-vă voi la o parte, dacă aveți chef de vorbă, părăsiți carosabilul, lăsați-mi oastea să înainteze spre obiectiv!

- Nu pleacă nicăieri ceata asta de răzvrătiți! Și nici matale, domnule Terente Stelaru! Aveți aprobare de la primarul vostru?

- Nu! Și nici n-am nevoie de așa ceva! se îmbățoșă riaglezul. Noi suntem societatea civilă!

În acel moment, ajunse deasupra lor, de data aceasta tăcută, doar discret fâlfâit de aripi auzindu-se, a doua cohortă de fluturi modificate genetic a deja urcatului în neființă general cu 453 de stele Agamemnon Arcașu.

Cerul se înnegrise și mulțimea înarmată alb se cutremură de o teamă indefinită, risipită imediat însă de sentimentul apartenenței la acea teribilă înfățișare a incredibilei puteri ce zbura lin spre dușman.

- Vezi, reveni Iris, are cine să atace! Voi întoarceți-vă, nu e timpul vostru! Eu însămi vă voi conduce spre cetatea rivală, dar numai după ce o vom cucerii cu mijloace moderne de luptă. Voi, cu coasele și greblele voastre, veți fi trimiși acolo imediat după cucerire, ca să cosiți gazonul rival și să plantați flori riagleze peste cele călcate în picioare de învingători.

- Asta numai după ce vom prăda averiile lor timp de trei zile, că așa scrie la regulamentul războiului! acceptă, pe ocolite, Terente Stelaru.

- Niciodată nu se va întâmpla așa ceva! decretă calm bărbatul cu traistă.

- Atunci, stânga împrejur și acasă! comandă femeia înaripată, neluând în seamă cuvintele celui care o tulburase atât de profund.

- Nu! zise energic Terente. Vom campa aici de-o parte și de alta a drumului expres, și vom aștepta momentul acela.

Ca și cum s-ar fi înțeles, deși n-o făcuseră, Iris și bărbatul cu traista până în

pământ se înălțară și dispărură sub plutirea înfiorătoare de fluturi negri. Zborul lor alb, deși în direcții diferite, al femeii spre Riagla și al bărbatului spre Tiagla, se profila ca o speranță.

*

De îndată ce se arătară primele blocuri de locuințe ale obiectivului, fluturii își activară sonorul, înfioratorul huruit de mașinărie obscure și înnebunitoare, un amestec de zdrăngănit de tancuri, țiuuit de bombardiere, pikamere în lucru și alarme antiaeriene. Tiaglezii de la balcoane abia așteptau momentul. Își mângâiau arcurile date de Bunăvreme și priveau cu nesăț spre teancul de săgeți rânduite frumos la îndemână. Când primii fluturi imenși se apropiau destul de mult, oamenii ținteau și trăgeau. Nu era nevoie să ochească prea mult, pentru că, așa cum reieșea din instrucțiunile de folosire primite pe smartphon, săgețile erau programate să zboare direct spre țintă, erau teleghidate și nu puteau da greș. Prima săgeată tiagleză care nimeri primul fluture riabilez făcu ca acesta din urmă să se transforme instantaneu într-un minibalon meteorologic viu colorat, cam de dimensiunea unei damigene de 200 de litri, plutind inofensiv și chiar pitoresc deasupra realizărilor pașnice ale localnicilor, pocnind spectaculos apoi, de îndată ce se atingea de vreun obiect contondent, o creangă de copac, un colț de bloc sau un stâlp.

Pe terasa vilei sale de pe Faleză, vrăjitorul Ion Ionescu jubila. O convinsese pe Sefora, draga lui consoartă, care, oricum avea multă treabă în bucătărie, să-i cedeze lui rația de săgeți care i se cuvenea. Avea de tras acum două sute de săgeți și abia aștepta primul fluture inamic. Cum de la intrarea în cetate și până la casa lui era o distanță

apreciabilă, tatăl primăriței avea de așteptat.

Dar iată primele exemplare negre și firoase profilându-se deasupra Dunării. Ochi si trase.

- Pe cinstea mea! strigă el, de se auzi până în bucătăria Seforei. E o încântare jocul acesta cu baloanele colorate! Trăiască războiul! Balonul portocaliu ieșit din fluturele atins de el plutea acum leneș deasupra marelui fluviu.

În scurtă vreme, cerul orașului se umplu de minibaloane meteorologice intens colorate, pocnind unele după altele cu un zgomot stins, umil, ca și cum ar fi emis cu adâncă resemnare semne de recunoaștere a unei rușinoase înfrângeri. Speriați instinctiv de atotputernicia săgeților inamice, fluturii lui Agamemnon Arcașu neatinși încă se întoarseră ca la o comandă și zburară înapoi, spre bază, în uralele victorioase ale tiaglezilor. Victoria era incontestabilă și strălucită. Orașul se luminează și lumea ieși pe străzi pentru a sarbători. Intrat în Primărie, peste gardienii de seviciu, un grup de bărbați victorioși o luară pe sus pe domnișoara Elema Ionescu și o purtară până spre Piața Energiei, care de atunci avea să devină, prin hotărâre locală unanimă, Piața Victoriei.

Lumea aclama și bea bere. Iulian John Toporr era în culmea fericirii. În acea clipă a izbânzii supreme i se păru că doamna Toporr, care tocmai trăsesese cu succes toate cele o sută de săgeți încredințate, plus încă zece, primite bonus de la soț, era cea mai frumoasă femeie din lume. Bine, se gândi, alături și la egalitate aproape deplină cu domnișoara Elena Ionescu, idolul lui incontestabil.

Bufnița de pluș fragment

Capitolul 1

Băgând mâna în geantă, el scoate ușor referatul...

Salut, șefu', aici totul este în regulă!...

În dimineața zilei de primăvară, razele strălucitoare ale soarelui se hârjoneau pe oglinda lacului Mogoșoaia, dând o strălucire ireală apelor învăluite încă în umbrele și odihna nopții ce tocmai se sfârșise. Ieșind din casă cu o ceașcă de cafea aburindă, Ioan Brâncoveanu coboară treptele scării ce duceau spre lac, se așază comod pe una dintre ele, aproape de luciul strălucitor al oglinzii apei, scrutând cu privirea, atât cât putea cuprinde, malurile frumosului lac ce tănuia în adâncurile sale o tumultuoasă și fascinantă istorie.

Vreme de-un sfert de ceas a stat învăluit în gânduri, sorbind din când în când licoarea și savurându-i prospețimea. Contempla în tăcere frumusețea locurilor și a naturii ce renăștea miraculos, ca de fiecare dată, fără să știe că această pace

Ion Dulugeac

binecuvântată se va risipi în ziua ce urma să fie agitată și plină de evenimente care-i vor marca întreaga viață, într-un mod decisiv.

Ocrotit de coroana bătrânului tei, acesta sorbea, cu grijă parcă, din cafeaua îndoită cu lapte. Cu puterea minții străbătea forfota imaginară a vieții palpitate din ultimele zile, în vreme ce privirea sa albastră colinda peste apele liniștite ale râului Colentina, îndreptându-se către vestitul castel al Brâncovenilor care acum... era muzeu.

Prin frunzișul proaspăt, de un verde

crud, exploziv, se străduia să surprindă pocnetul ultimilor muguri din pomii plantați de curând la marginea zidurilor casei de cărămidă roșie a vecinului. Asculta atent și nemișcat foșnetul de mătase al ierburilor crescute aiurea între straturile de flori de lângă zidul de beton al gardului.

Cerul și pământul respirau împreună, căldura sfârșitului de martie înnobila liniștea începutului de zi, spartă de zborul iute al unui bătlan sau poate lișițe, care își părăsise în grabă cuibul aflat în stufărișul acum unduit de aerul degajat de aripile păsării, ce-și avea sălașul în apropierea casei sale situată pe partea opusă a parcului Mogoșoaia, malul de est al lacului cu același nume.

După ce-și termină cafeaua, Ioan se ridică și se întoarce spre casa aflată la cincizeci de metri de malul lacului, pe strada Martha Bibescu. Numele străzii — un nume istoric, plin de rezonanță — a fost sugerat chiar de el doctorului Țărușanu, fostul primar al urbei ilfovene. El își aminti atunci de Martha Bibescu care intrase, prin căsătoria cu prințul George Valentin Bibescu, într-una din familiile princiare ale vremii, devenind prințesă, ea însăși descendentă după mamă a unei vechi și ilustre familii românești din ramura moldavă a domnitorului Constantin Mavrocordat.

Din aceeași familie princiară Bibescu mai făcea parte printre alții, Ana Elisabeta Basarab Brâncoveanu o descendentă directă a familiei Brâncoveanu — prin tatăl său Grigore Brâncoveanu, ce se trăgea din unul dintre copiii lui Constantin Brâncoveanu, Radu Brâncoveanu, cel care a fost decapitat de turci alături de frații și tatăl său, pe 15 august 1740 la Constantinopol.

Din această ilustră familie princiară

își trăgea rădăcinile strămoșești și Ioan Brâncoveanu, cel care era, la sfârșitul secolului XX, cel mai puternic crescător de cai din România, pasiune pe care o moștenise de la bunicul său, Ion Grosu.

Luând-o agale către casă, copleșit de gânduri, acesta privea cu atenție pomii și vegetația bogată din curte, de care se îngrijise fiica lui cea mare, Ana Maria, o mare iubitoare de flori și de frumos, cea care adesea trebuia ore întregi printre straturile frumos așezate.

Cu gesturi blânde, atinse crengile aplecate ale câtorva cireși și vișini înfloriți și rupse atent și grijuliu o rămurică uscată, apoi, zâmbind, intră în casă.

Elena îl aștepta cu micul dejun gata pregătit. Frumoasa lui soție, femeie aprigă, curată și foarte bună gospodină, își ținea bărbatul ca pe un prinț.

— Cât mai stai acasă ? întreabă Elena cu o voce preocupată.

— Cel mult jumătate de oră, draga mea!

— Să nu uiți materialele din birou ! spune aceasta pe un ton grijuliu.

— Cum să le uit ?! răspunde interogativ și apăsător bărbatul.

După acest mic dialog, Ioan se duce în baie de unde ieșise mirosind a colonie bună. Cu gesturi largi, începe să se îmbrace. Alesese un costum de firmă, de culoare închisă, cum purta el adesea, la care asortase o cravată Versace cumpărată din Florența, în una din călătoriile sale din peninsulă. După ce se îmbracă, lăsă haina pe un scaun și luă o sticlă de parfum pe care se putea citi cu litere

fine de peniță, scris cu argintiu, Christian Dior.

Iși dăd câte două pufuri spre tâmple, pe părul său grizonant, tuns îngrijit. De un violet intens, cravata era în tonul costumului care avea dungulițe fine, și se potrivea cu ochii săi albaștri și strălucitori pentru care femeile întorceau adesea capul.

La ieșirea din baie, glasul Elenei se auzi preocupat:

— Vezi să nu uiți să-ți pui insigna, da ?

— Nu uit, spune acesta căutând din priviri geanta de piele neagră de Cordoba, în care se aflau documentele pe care trebuia să le ia cu el.

De cum o zări pe un scaun, o apucă de mânere, apoi trage încet fermoarul și verifică dacă lucrarea sa de doctorat, la care evident bărbatul ținea foarte mult, era în același loc, în buzunarul din dreapta, alăturată celui de-al doilea referat întocmit pentru prezentare.

Băgând mâna în geantă, bărbatul scoate ușor referatul și-l studiază cu mare atenție, după care îl așează din nou, cu aceeași grijă, la locul său, în buzunarul matlasat.

— Elena, te rog să mă ierți că-ți reamintesc, dar...dacă dau telefon cei de la Ministerul Agriculturii și întrebă de mine, le spui că sunt plecat la Iași, pentru referatul de la doctorat.

— Așa voi face, dragul meu, răspunde cu îngăduință femeia.

— Ce probleme spuneai că ai cu

bucătăria ? Vreau să-ți trimit un meseriaș să vadă despre ce este vorba, astăzi pe la prânz ... e bine ? întrebă bărbatul.

— N-am avut probleme la bucătărie, am avut la baie ! Dar l-am chemat ieri pe Dan și a reparat defecțiunea. Era stricat ceva la rezervorul vasului de toaletă.

— În regulă. Dacă mai ai probleme, îl suni pe Vasile Cărășanu și te ajută el, da ?

— Care Vasile ? Noul tău administrator de la club ?! întrebă femeia pe un ton mirat.

— Da, el este ! Se pricepe la mici reparații așa că.... te poți baza pe el, iubito !

— Bine, mulțumesc, sper să nu mai am alte necazuri !

— Dacă ai, știi ce e de făcut, nu ?! adaugă calm Ioan, în timp ce îmbrăca haina costumului său cu dungii fine, perpendiculare pe talie.

— Vezi că ți-am făcut bagajul pentru trei zile, să ai suficiente schimburi. Dar ar trebui să-ți alegi cravatele. Eu am pus două cămăși albe, una albastră și una verzulie, ce zici ?

— Am să asortez cravatele, da... Însă te rog să pui tu cravata vișinie cu capete de cai, pe cea neagră de la Geneva și cravata cu însemnele Federației Ecvestre Internaționale!

— Bine, le pun. Dar... pun și una roșie, care merge la costumul deschis, nu, Ce zici ?

— Mulțumesc, iubire, ce m-aș face eu... fără tine ?! spune bărbatul în timp ce se încheia cu grijă la haină.

După câteva clipe, se îndreaptă spre soția sa pe care o luă în brațe și o sărută cu pasiune, strângând-o la piept, apoi îi mai dădu încă două sărutări pasionale... pe obraji.

Elena gemu un pic, dar bărbatul nu știa dacă geamătul era din cauza forței îmbrățișării sau datorat plăcerii puternicului sentiment de dragoste ce i-l purta.

— Să fii atent cum conduci ! Las-o mai ușor, că ai văzut câți nebuni sunt pe stradă !

— Fii liniștită, am să fiu prudent, răspunde el pe un ton grav.

— Dacă vor fi probleme, când pot să te sun ? mai întreabă ea.

— Oricând, iubirea mea ! Dacă telefonul este închis înseamnă că sunt în amfiteatru, în timpul examenului, dar poți reveni... când dorești.

— În regulă, dragul meu. Așa am să fac.

— Nu uita să-i spui Cristinei să meargă la Federația Ecvestră să ridice două pașapoarte pentru cai, să le ducă la doctorul Vîrcolacul.

— Bine, în regulă...

— El este cel care completează datele de identificare a cailor, astfel că poate pleca liniștită în Turcia, adăugă sec acesta.

— Te rog... să-i pui într-o mapă, toate documentele de origine pentru armăsarii Prince, Rock și Răzeș, cei care fac deplasarea la Jocurile Balcanice de la Istanbul. La întoarcere se opresc pentru a participa și la etapa de cupă mondială de la

Bojuriste, de lângă Sofia.

— Stai să notez ce ai spus, că nu le voi ține minte pe toate ! răspunde scurt Elena.

— Nu le mai nota. Mai bine spune-i Cristinei să mă sune... când se trezește, da ?

— Mai bine așa ! zise femeia eliberată de povara mesajelor.

După această conversație, Ioan o mai îmbrățișă o dată pe soția sa, apoi bărbatul înșfăcă cu o mână bagajul cu lucrurile personale, iar cu cealaltă luă de pe etajeră, într-un deget, cheile mașinii și apucă de pe biroul de stejar masiv geanta de piele cu documentele pentru doctorat.

Elena, atentă și temătoare să nu lovească ghivecele cu flori, deschide larg ușa, iar bărbatul se îndreaptă spre curtea interioară a casei. Soția coboară după el și deschide larg porțile către stradă, făcând loc mașinii să iasă.

El se oprește câteva secunde la ieșirea din curte pentru a se asigura, apoi viră la stânga, pe strada plină de gropi, către șoseaua națională.

Femeile în viața Galațiului (II) Supernovele Elisa, Adela, Natalia din Galaxia Leonida

Gheorghe Felea

Continuăm prezentarea, în avanpremieră, a *Dicționarului personalităților feminine, născute în urbea de la mila 80 a Dunării*, stimulat fiind și de faptul că am identificat numeroase reprezentante ale elitei feminine gălățene, a căror contribuție la patrimoniul cultural național este uneori, prea puțin cunoscută. Deși zestrea spirituală a Galațiului a fost germinată și de, citez aleatoriu: Elisa Leonida Zamfirescu, Adela Leonida Paul, Maria Manoliu, Cocuța Conachi-Vogoride etc, totuși lipsesc monografiile și lucrările de specialitate iar exegeza înregistrează încă destule restanțe în prezentarea vieții și operei acestora.

De fapt, în timpul documentării, am constatat că există, la nivel național, veritabile dinastii științifice sau culturale precum Hașdeu, Lovineștii, Ciorăneștii, Longineștii, Bibeștii, Sturdzeștii, Densușenii, Mureșenii, Lapedatu,, Hurmuzachi, Cazabanii etc. Cu toate acestea, puțini dintre conjuțețeni cunosc faptul că și Galațiul are o constelație de genii, familia Leonida, care a dat țării câteva supernove. Pe bună dreptate, ne extaziem atunci când oamenii de știință prin teoria heterozigotismului încearcă

să explice de ce s-au născut, în județul Botoșani, din nordul extrem al României, la mijlocul secolului al XIX-lea, nenumărate personalități marcante pentru istoria țării, precum Eminescu, Enescu, Iorga, Antipa, Elie Radu sau Onicescu. Este surprinzător că Botoșaniul, unul din polii sărăciei românești, s-a metamorfozat într-un veritabil tezaur al aurului cenușiu.

Pledând pentru ideea că românii au avut destule spirite enciclopedice, dorim să evidențiem o familie de polimați gălățeni, despre care s-a scris o singură lucrare *Personalități ale științei și culturii românești: Familia Leonida* (apărută în 2004 la București, ed. Ion Basgan, autori: Gabriel Năstase, Mihai Olteanu, Paul Ducea). Sunt puține familii în România care și-au adus o contribuție atât de substanțială la progresul țării prin toți membrii săi, fiecare devenind o personalitate în domeniul în care a activat. De aceea, ne-am propus să omagiem pe membrii familiei Leonida, pentru contribuțiile lor în știință, tehnică, învățământ, viața socială, artă.

Familia Leonida și-a schimbat des domiciliul, mai ales din cauza tatălui,

Anastase care era nevoit (fiind colonel și apoi general la arma Geniu (premonitoriu ???!!)) să coordoneze mari lucrări militare și civile de pe teritoriul foarte tinerei României. Familia l-a urmat, în mod firesc, așa că, în deceniile următoare, dintre cei 11 copii ai familiei, unul s-a născut la Falticeni (primul dintre băieți, Dimitrie, fondatorul Muzeului Tehnic), altul la Vaslui (Natalia, cea mai mare dintre fete), alți șase la Galați, iar ceilalți la București. În ciuda faptului că familia nu a prins rădăcini în orașele în care a ajuns, toți cei 11 copii au primit o educație de excepție. Toți vorbeau fluent mai multe limbi de circulație mondială, toți au învățat carte și au excelat în domeniile în care au activat. Dintre aceștia, unii n-au fost doar oameni deosebiți, ci s-au dovedit adevărate genii: Dimitrie Leonida, Gheorghe Leonida, Eliza Leonida Zamfirescu, Adela Leonida Paul și Natalia Leonida.

Momentul de glorie al acestei familii de români străluciți începe cu ofițerul de carieră Anastase Leonida (1849- 1918) și soția acestuia Matilda (1855-1950). Anastase Leonida, orfan de ambii părinți, și-a croit singur drumul în viață. El s-a remarcat de tânăr ca bun organizator, fiind ales în satul Gârbesti din județul Vaslui, la numai 17 ani, primar, fapt nemaiîntâlnit până atunci. Ministerul a respins alegerea sătenilor și aceștia l-au reales tot pe el într-un al doilea tur de scrutin. Atunci, ministrul a rezolvat problema schimbând în acte vârsta prea tânărului primar.

Am semnalat acest fapt pentru a sublinia calitățile lui Anastase Leonida. Era dinamic, hotărât, foarte muncitor și de o cinste desăvârșită. Cea mai mare parte a vieții a fost ofițer, s-a angajat ca voluntar într-un regiment de cavalerie și datorită calităților sale a avansat până la gradul de căpitan.

Soția sa, Matilda Gill, fiica inginerului francez Constantin Gill, a fost educată într-o atmosferă austeră și religioasă la Școala Catolică Pitar Moș din București, unde a învățat temeinic limba germană. Din căsătoria celor doi s-au născut 11 copii: Alexandrina, Natalia, Dimitrie, Maria, Elisa, Adela, Gheorghe, Paul și încă trei care au murit la vârste fragede.

Așadar, el român ea franțuzoaică get-beget, ba chiar pariziancă de mai multe generații s-au cunoscut în „Micul Paris”, Bucureștiul de sfârșit de secol XIX, și s-au căsătorit în scurt timp căci, după cum se menționează în cronicile familiei „se potriveau de minune”. Ea – stilată, elegantă, inteligentă și de o frumusețe răpitoare, el – organizat, disciplinat, cu minte scilpitoare și cu o determinare ieșită din comun. 10 copii și o viață itinerantă.

Părinții au reușit să imprime copiilor dragostea de muncă, în ideea că nimic durabil nu se poate construi fără perseverență, rigoare și dragoste pentru profesiunea aleasă. Tatăl, în special, cerea copiilor ca orice activitate ar face, să o facă în mod conștiincios și performant. Atmosfera în familia lor era propice studiului, copiii fiind ajutați și călăuziți, dar totodată lăsați să viseze, să-și făurească idealuri.

Familia Leonida a dăruit României 8 savanți, majoritatea fiind născuți la Galați. Dintre cei născuți la Galați, cei mai cunoscuți sunt Elisa Leonida Zamfirescu (prima femeie inginer din Europa), Gheorghe Leonida (sculptor în colectivul lui Paul Landowski, cu care a realizat celebra statuie Christos Mântuitorul, de pe muntele Corcovado din Rio de Janeiro), Adela Leonida Paul (medic oftalmolog al Casei Regale, directoare a spitalului „Vatra Luminoasă”), Din constelația Leonida trebuie menționat

cu precădere și Dimitrie Leonida (inginer energetician, creator al Muzeului Tehnic) chiar dacă este, născut la Fălticeni.

„Mamele fac pe copii, soțiile pe soți și amândouă mărirea unui neam,” afirma G.G. Longinescu, el însuși descendent dintr-o familie vrânceană care a avut multiple legături cu Galațiul. În continuare, ofer câteva informații despre focșăneanca Rusanda Longinescu (1843-1925) a cărei biografie deși este una de poveste se regăsește în viața multor femei din România, inclusiv din Judeșul Galați.

Căsătorită cu Gheorghe Longinescu, cel care a avut prima fabrică de ceară din Focșani, și-a crescut copiii în spirit românesc și ortodox și a fost o mamă hotărâtă, puternică și devotată. Iubitoare de frumos, înzestrată cu o memorie excelentă, Rusanda Longinescu a susținut cu tărie iubirea de carte, învățătura, șase dintre copiii ei fiind licențiați, trei obținând doctoratul și doi devenind membri ai Academiei Române: chimistul G. G. Longinescu și Ștefan Gh. Longinescu, profesor de drept. Pe mormântul ei a rămas scris: «Rusanda Longinescu, mamă de profesori.»

Văduvă de la vârsta de 39 de ani, Rusanda Longinescu avea, la acel moment, opt copii, toți minori, cel mai mare avea 14 ani, iar cel mai mic doar două luni, de care s-a îngrijit exemplar, oferindu-le o educație aleasă. “Această femeie nu a avut și nu va avea egal, dacă nu în întreaga Românie, cel puțin în spațiul nostru mioritic. De ce? Pentru că a născut de 19 ori. Chiar dacă au supraviețuit cam o treime dintre copii, vina nu aparține mamei, ci situației medicale de la jumătatea secolului al XIX-lea. A fost, pe lângă o bună casnică, și o iscusită negustoreasă, mai ales după moartea soțului, când a preluat frâiele afacerii și a procurat

bani pentru a-și ține la școli bune toți copiii”, susține istoricul Florin Dîrdală. Șase dintre cei 19 copii cărora le-a dat viață Rusanda au fost profesori, dintre care doi au fost profesori universitari și al treilea inspector general al învățământului. Alți trei au fost profesori secundari. Cu drept cuvânt s-a scris pe mormântul său: ”Rusanda Longinescu, mamă de profesori”. Doi din copiii săi, Ștefan și Gheorghe Longinescu, au fost membri ai Academiei Române. Creșterea și educația copiilor săi au constituit pentru ea scopul principal în viață.

Rusanda Longinescu a învățat să se iscălească abia la vârsta de 70 de ani, dar avea o rară calitate, o ținere de minte formidabilă, care a ajutat-o enorm în afacerile pe care le făcea, rulând multă marfă pe credit și pe debit. De la ea a moștenit cel mai erudit fiu, Gheorghe Longinescu, memoria excepțională, precum și puterea de muncă neasemuită.”. Această însușire moștenită de la mama sa l-a ajutat să poată îndeplini ceea ce nici un alt profesor n-a săvârșit, orb fiind aproape 30 de ani. Gheorghe Gh. Longinescu, savant chimist, a orbit din cauza experimentelor în laborator, dar acest lucru nu l-a împiedicat să scrie manuale de chimie, cărți, articole, să-și țină impecabil cursurile de la Universitate, conferințe”, precizează același istoric.

Rusanda Longinescu a murit în anul 1925, la vârsta de 82 de ani, fiind înmormântată în Cimitirul Nordic din Focșani, alături de soțul ei și de cei 13 copii. Fiul ei Gheorghe a numit-o „sfântă mamă de profesori...”. Trebuie precizat că Longineștii au avut legături deosebite cu Galațiul asupra cărora poate vom stăruii în curând.

Așa cum am subliniat deja supernoavele Galaxiei Leonida sunt Elisa, Adela și Natalia. Elisa Leonida (1887-

1973) este cunoscută drept prima femeie inginer din Europa. Fiind sora lui Dimitrie Leonida, își admira foarte mult fratele și își dorea să devină ingineră ca și el. Lucrul acesta la începutul secolului nu era deloc ușor, era aproape de neconceput ca o femeie să devină inginer. Însă părinții și fratele au susținut-o și, după ce a obținut bacalaureatul la secția reală a Liceului „Mihai Viteazul” din București, s-a înscris la Școala de Poduri și Șosele (precursora Politehnicii din București), dar s-a lovit de prejudecățile vremii care refuzau dreptul femeilor de a urma o astfel de facultate. A încercat și la alte școli tehnice din România, însă răspunsul a fost același, după cum avea să consemneze amar în jurnalul ei personal: „Locul femeilor este la cratiță!”

Cu convingerea fermă că trebuie să devină inginer, Elisa pleacă în anul 1909 în Germania și se înscrie la Academia Regală Tehnică din Berlin. Aici se lovește de cei ”trei K” – prejudecată ce adăuga cratiței, biserica și copiii (Kirche, Kinder, Kuche). Devine însă prima femeie student a acestei universități, deoarece la cererea de înscriere, decanul Hoffman s-a lăsat foarte greu convins, invocând același argument absurd privind chemarea esențială a femeii și așteptările societății...

În timpul studiilor mulți profesori au ocolit-o, ignorându-i prezența, însă dârzenia Elisei, răbdarea și deșteptăciunea ei au câștigat, cu timpul, admirația profesorilor și colegilor. Același decan Hoffman a declarat, la înmânarea diplomei de absolvire (în anul 1912, cu specializarea „Chimie”): „Die Fleissigste der Fleissigsten” (cea mai silitoare dintre silitori).

Mai multe firme mari i-au oferit atunci diverse posturi, însă tânăra ingineră a preferat să se întoarcă în țara ei unde

a obținut cu greu un post, la laboratorul Institutului Geologic Român din București. Presa românească și din străinătate relatează cu interes faptul că Institutul Geologic din București a angajat ca asistent pe prima femeie inginer licențiată în chimie.

La izbucnirea Primului Război Mondial. Elisa se înscrie în organizația „Crucea Roșie” și pleacă pe front unde i se încredințează conducerea unor spitale de campanie în apropiere de Mărășești. Războiul a oprit vieți, dar n-a putut stăvili iubiri, iar Elisa îl întâlnește pe viitorul ei soț, inginerul Constantin Zamfirescu, chiar fratele scriitorului Duiliu Zamfirescu, cu care se căsătorește în localitatea Ghidigeni (la conacul familiei Hrissoveloni), în 1918. Constantin Zamfirescu era doctor în chimie, cu studii la Roma și a ocupat funcția de director în Ministerul de Industrie și Comerț.

Nunta a fost și momentul în care istoria face un minunat nod al destinului, pentru că la eveniment participă și Regina Maria, atunci întâlnindu-se regina cu Adela, sora Elisei, cea care avea să opereze de cataractă.

După război, Elisa Leonida Zamfirescu și-a reluat activitatea la Institutul Geologic. A condus un laborator de analize, a elaborat metode originale și a introdus tehnici noi, toate având ca scop cunoașterea bogățiilor subsolului țării noastre. Aici a realizat numeroase buletine de analiză, cca. 85.000, privind apa potabilă, petrolul, gazul metan, cărbunii și diverse roci existente în România. A participat la importante studii de teren, privind în special identificarea și analiza unor noi resurse de cărbune, de sisturi bituminoase, de gaze naturale, crom, bauxită sau cupru, cărora le-a consacrat și monografii: Contribuțiuni la studiul bauxitelor din România (1931) și Studiul

chimic al cromitelor din Munții Orșovei (1939). Rezultatele buletinelor de analiză au fost valorificate în numeroase lucrări științifice. Tot ea este aceea care a descoperit proprietățile bentonitei, o argilă folosită pentru filtrarea vinului, și s-a ocupat de producerea sulfatului de cupru în România.

A fost și profesoară de fizică și chimie la Școala de fete „Pitar Moș” și la Școala de electricieni și mecanici din București, condusă de fratele ei Dimitrie. A intrat „în folclor” cu faptul ca a renunțat la pensie, preferând să muncească până în anul 1963, la vârsta de 75 de ani.

Această femeie dârză și inteligentă a fost: prima femeie membră AGIR (Asociația Generală a Inginerilor din România) și prima româncă membră a Asociației Internaționale a Femeilor Universitare. În onoarea ei a fost instituit, în anul 1997, „Premiul Elisa Leonida-Zamfirescu”, distincție care se acordă pentru merite în domeniul științei și tehnicii unor personalități feminine.

Adela Leonida-Paul s-a născut la 7 aprilie 1890, la Galați. Și-a dorit mult să devină medic, dovedind încă de copil o adevărată vocație pentru îngrijirea bolnavilor. Savantul român Gheorghe Gh. Longinescu, vrânceanul menționat anterior care a orbit, avea să scrie, la scurtă vreme după moartea doctoriței că era cel mai de seamă medic al generației ei. „Era înăscută să aline suferințele bolnavului, prin toată înfăptuirea ei, și era pregătită, ca puțini alții, să scape tot ce avem mai scump: vederea. Pentru Adela Leonida Paul a îngriji ochii însemna a lucra ca o artistă la o dantelă fină”. Adela Leonida a făcut școala primară la Galați, a urmat cursurile Liceului de fete „Regina Maria” din Capitală. În anul 1910 se înscrie la Facultatea de Medicină din București. Este

de remarcat faptul că, începând din anul II de facultate, este cooptată de clinica oftalmologică a profesorului Stănculescu (o somitate în domeniu în acea vreme), semn că tânăra studentă avea deja certe calități profesionaleși. Încă din facultate, la sugestia fratelui Dimitrie Leonida, colaborează la revistele „La Presse medicale” și „Natura”.

A participat la înființarea societății „Amicii Orbilor”. Publică în revistele «La Presse Medicale» un articol despre „operația reușită asupra cataractei în lipsa camerei anterioare” și „Natura” articolul *Din aplicațiile curenților de înaltă frecvență în medicină*, devenind astfel primul specialist român care a utilizat curentul electric în tratamentul cataractei.

În timpul Primului Război Mondial (1916) este repartizată la Spitalul de ochi din Iași, instalat în localul Liceului de fete Doamna Oltea. Prin dragostea dovedită față de oamenii în suferință, prin devotamentul pentru profesiunea aleasă, Adela Leonida a devenit un specialist oftalmolog de excepție, cu merite deosebite în timpul războiului. Diploma de licență o va susține în 1918 la Iași, cu subiectul „Complicațiile tifosului exantematic la ochi”.

După terminarea Primului Război Mondial, Adela revine la București și este numită, la doar 29 de ani, directoare a Orfelinatului de orbi Vatra Luminoasă. Imediat după numire, înființează o tipografie care tipărea în Braille (cu simboluri în relief, astfel încât să poată fi „citite” cu degetele de către orbi), în care se vor tipări ani de-a rândul manuale pentru clasele primare și de liceu, atât de necesare școlilor speciale pentru nevăzători. Sora sa, Natalia Leonida (o cunoscută artistă

a acelor vremuri), avea să o ajute la transcrierea partiturilor muzicale, dar și a operelor din literatura română și universală. Totul s-a făcut fără plată.

După numai un an, în 1920, se înființează la București Spitalul de Ochi „Vatra Luminoasă”, unde Adela va fi primul director. Deja faima i se răspândise, iar Casa Regală a României o numește oftalmolog oficial al Curții și o împuternicește să o opereze de cataractă pe Regina Maria. Operația are succes, iar laudele nu mai conțin să vină, în presa vremii, la adresa doctoriței Leonida. De-a lungul carierei, Adela Leonida (devenită Adela Paul după căsătorie) a efectuat peste 8.000 de operații oftalmice, adică peste 500 de intervenții chirurgicale pe an, ceea ce înseamnă o adevărată performanță pentru acele vremuri

Adela Leonida se stinge din viață în anul 1928, la numai 38 de ani, în plină ascensiune profesională. Potrivit presei interbelice, doctorița ar fi murit în urma complicațiilor suferite în urma unei operații la ficat. Incidentul avea să producă un adevărat scandal, unii dintre membrii familiei Leonida acuzându-i de neglijență pe medicii care au tratat-o. De fapt și fratele ei Gheorghe Leonida (1892 – 1942) moare într-un accident stupid, la numai 49 de ani căzând de pe acoperișul casei în timp ce culegea flori de tei pe strada Salcânilor

Regretabil este faptul că, în Galațiul natal, nu există nici măcar cel mai mic semn de recunoaștere la adresa ilustrei doctorițe. Nicio stradă și nici măcar un cabinet medical nu poartă numele genialei Adela Leonida

O altă supernovă, Natalia Leonida (n. 25 iul. 1878, Vaslui - d. 1948, București

a urmat cursurile liceale în limba franceză la „Notre Dame de Sion” din Galați și pe cele universitare la Facultatea de Litere de la Sorbona (1887-1901), concomitent cu Școala Normală Superioară din cadrul aceleiași universități; și-a obținut și licența în filologie modernă la Universitatea București (1904). La întoarcerea în țară a cerut Ministerului Instrucțiunii Publice dreptul de a profesa, fiind repartizată ca profesoară de limba franceză la Liceul „Frații Buzești” din Craiova, apoi la Liceul externat de fete nr. 1 din București. La 1 nov. 1927, L. este învestită directoarea acestui liceu, devenit „Regina Maria”. Face eforturi pentru a-l înzestra cu dotări moderne: cabinete, laboratoare, bibliotecă, sală de gimnastică, sală de pregătire pentru Crucea Roșie sau pentru introducerea unor discipline extrașcolare, de tip european, care să dezvolte, pe lângă intelect, și patriotismul, cum ar fi „Cercetășia”. În 1935, Constantin Rădulescu-Motru (1868-1957) a testat gradul de pregătire și inteligență al elevilor din acest liceu, ajungând la următorul rezultat: „... 63,94% foarte inteligente; 18,80% inteligente; 13,11% normale; 4,25% mediocre; 0,12% submediocre”. Realizările din timpul directoratului său au ajuns la cunoștința ministerului și a Curții Regale, aducându-i mai multe distincții: „Răsplata Muncii” pentru învățământ, clasa II (1924), „Ofițer al Academiei Franceze” (1933), „Brevetul pentru serviciul de distincție” din partea Crucii Roșii (1942), Ordinele „Meritul Cultural” pentru școală, în grad de Cavaler, clasa II (1934) și „Coroana României” în grad de Cavaler (1941). Această prestigioasă instituție de învățământ de talie europeană, care o făcuse pe regina Maria să afirme: „O muncă fără preget încoronată de realizări prea frumoase, un nivel intelectual ridicat și o caldă atmosferă sufletească - iată ce mi s-a dat prilejul să constat întotdeauna,

cu bucurie, la Liceul regina Maria”, a fost desființată de regimul comunist în anul morții creatoarei sale (1948).

Activitatea profesională a reprezentat rațiunea de a fi a Nataliei Leonida. Era iubită de eleve și de colaboratori. Iată cum descrie o fostă elevă activitatea din școală: „Atmosfera școlii întregi era lipsită de rigiditate și convenționalismul anchilozat în forme severe și performante, peste tot domnește o libertate îngrădită atât cât disciplina și respectul o cer, în cadrul lor firesc. Meritul acesta revine în totul directoarei noastre, dra Natalia Leonida, care a știut cu mult tact și înțelegere să mențină peste tot în școală demnitatea, punctualitatea, politețea raporturilor perfect colegiale”. În prezent, în clădirea fostului liceu se afla Facultatea de Farmacie (str. Traian Vuia nr. 6).

Despre Alexandrina Leonida, cea mai mare dintre copiii familiei Leonida, se cunosc puține date. A studiat în Franța și, după o scurtă perioadă când a activat ca profesoară de limba franceză în Roma, s-a întors în țară stabilindu-se la Giurgiu. Împreună cu sora sa Natalia va întocmi două manuale de limba franceză pentru elevii cu pregătire medie. Ca soră mai mare, a sprijinit moral și material pe frații și surorile mai mici. La puțin timp după terminarea Primului Război Mondial, moare din cauza unei epidemii de gripă spaniolă. Soțul Alexandrinei Leonida, profesorul de biologie I. Eftimescu, împreună cu cei doi copii, au continuat să trăiască la Giurgiu, dar din păcate nu au păstrat legătura cu ceilalți membri ai familiei Leonida.

Închei acest articol cu smerită recunoștință pentru ceea ce reprezintă supernovele Coonstelației Leonida în viața științifică și culturală a Galaților

Răftulescu

Răftulescu

despre ce mai scriu
despre nimic doamna mea
adun așa ca o nebună de prin viață
îndes totul în mine
sentimente idealuri minciuni
moarte nu
am doar morții din partea părinților mei
e bine să ai ceva din partea cuiva
în rest dacă mai văd vreo icoană pe drum
mă închin la ea și ei îi dau lacrimile
e de la vopseaua proaspătă îmi spun
iarba nu se ia pe degete așa ușor
icoanele nu plâng dintr-o dată pentru
nimeni
nu nu plâng
ce-ți veni doamnă cu batista
mai bine saltă-ți genunchii la gură
poate ai rămas grea cu mama
am fost în cimitir azi noapte
și era atât de bucuroasă
de-au ieșit toți morții pe alee la plimbare
vedeți doamnă eu am uitat că la naștere se
plânge

Silvia Bitere

Sentimente, idealuri, minciuni

Personalități

Radu Moțoc

La început de an **Romfilatelia** a considerat necesar să pună în circulație mai multe mărci poștale, care să onoreze trei personalități de primă mărime din România. Este vorba de **George Enescu, Constantin Brâncuși și Henri Coandă**.

Această serie de timbre a fost pusă în circulație pe data de 5 ianuarie 2022 și a fost denumită „**Personalități**”.

George Enescu s-a născut în satul Liveni-Vârnav din jud. Botoșani, în data de 19 august 1881. A manifestat încă din copilărie o înclinație pentru muzică, începând să cânte la vioară la vârsta de 4 ani, iar la 5 ani a dat primul său concert. A început studii de compoziție sub îndrumarea lui Eduard Caudella.

În perioada anilor 1888-1894, studiază la Conservatorul din Viena și se încadrează rapid în viața muzicală unde dă concerte entuziasmând publicul. După absolvirea Conservatorului cu medalia de argint, își continuă studiile la Conservatorul din Paris în perioada anilor 1895-1899. În 6 februarie 1898 debutează în calitate de compozitor la Paris cu *Suita simfonică Poema Română*¹.

Regina Elisabeta a României a avut o deosebită apreciere a talentului lui Enescu, materializată și printr-un dar de mare preț oferit acestuia la vârsta de 17 ani, ediția completă a operelor lui Bach, editate la Leipzig (60 de volume). Legătura specială dintre Regina Elisabeta și compozitorul Enescu este demonstrată și de faptul că în finalul *Poemei române* se regăsește *Imnul Regal al României*².

George Enescu era invitat deseori să execute piese pentru vioară în Castelul Peleș din Sinaia. El a pus pe muzică câteva dintre poemele reginei Carmen Sylva, dând naștere mai multor lieduri în limba germană.

1 Wikipedia, George Enescu, pag.1,2

2 Broșura Romfilatelia dedicată emisiuni poștale *Personalități*, 5 ianuarie 2022.

În anii Primului Război Mondial rămâne în București și dirijează Simfonia a IX-a de Ludwig van Beethoven, pentru prima dată în audiție integrală în România. În anul 1915, are loc prima ediție a concursului de compoziție **George Enescu**, în cadrul căruia compozitorul oferea câștigătorului sume de bani generoase, precum și șansa interpretării acestor piese în concerte. Printre elevii săi se numără și Yehudi Menuhin, care l-a considerat pe Enescu părintele său spiritual. Opera *Oedip*, o monumentală creație dramatică și muzicală, care s-a impus pe scenele de operă din lumea întreagă, o dedică Mariei Rosetti (fostă Cantacuzino), cu care se va căsători în 1937.

În noiembrie 1939, **George Enescu** a donat Consiliului de Miniștri al României suma de 100.000 de lei, pentru apărarea țării. În ultimii ani ai vieții a finalizat *Poemul simfonic Vox Maris*. Odată instalată dictatura comunistă, s-a exilat la Paris. S-a stins din viață la Paris în anul 1955 și a fost înmormântat în cimitirul Père-Lachaise într-un cavou³.

Fig. 1 Plicul „prima zi” dedicat lui George Enescu

Romfilatelia a pus în circulație trei timbre uzuale cu imaginea lui **George Enescu**, care au valoarea de **4,50 lei, 3 lei și 16 lei**. Plicul „prima zi” este echipat cu aceste timbre, numerotate și obliterate cu data introducerii în circulație, 05.01. 2022.

A doua personalitate abordată de **Romfilatelia** este **Constantin Brâncuși**, care s-a născut la Hobița, Gorj, în anul 1876. După ce a urmat Școala de Arte și Meserii în Craiova (1894-1898), vine la București, unde absolvă Școala de Belle-Arte în 1902. Timp de doi ani, între 1900 și 1902, cu ajutorul doctorului Dimitrie Gerota, realizează *Ecorșeu*, un studiu pentru reprezentarea corpului omenesc, folosit în școlile românești de medicină, pentru care primește o medalie de bronz. În anul 1903, primește prima comandă a unui monument public, bustul

medicului Carol Davila, care a fost instalat la Spitalul Militar din București.

Reușește la concursul de admitere la *École Nationale Supérieure des Beaux-Arts* din Paris, în anul 1905. **Brâncuși** a expus pentru prima dată la Saloanele pariziene în anul 1906. Crează, în anul 1907, prima versiune a *Sărutului*, culminând cu *Poarta Sărutului* din Târgul-Jiu. Închiriază un atelier în Rue du Montparnasse, nr. 9, și intră în contact cu avangarda artistică pariziană, împrietenindu-se cu Guillaume Apollinaire, Amedeo Modigliani, Marcel Duchamp și alții. Revine în 1909 pentru scurt timp la București, unde participă la Expoziția oficială de pictură, sculptură și arhitectură. Colecționarul de artă Anastase Simu îi cumpără sculptura *Somnul*, iar bustul pictorului Nicolae Dărăscu este achiziționat de Ministerul Instrucțiunii Publice.

Până în 1914, participă cu regularitate la expozițiile din Paris și București, inaugurând ciclurile *Păsări Măiestre*, *Muza adormită*, *Domnișoara Pogany*.

Brâncuși deschide în anul 1914 prima expoziție în Statele Unite ale Americii, unde provoacă o enormă senzație. Colecționarul american John Quinn îi cumpără mai multe sculpturi, asigurându-i o existență materială prielnică creației artistice. Participă, după anul 1940, la cele mai importante expoziții colective de sculptură din SUA, Franța, Elveția, Olanda și Anglia.

Muzeul Național de Arte Moderne din Paris are un număr important de lucrări ale lui Brâncuși.

În România, în epoca comunistă, Brâncuși a fost considerat un burghez cosmopolit și decadent. Abia în anul 1964,

Brâncuși a fost redescoperit în România ca un geniu național. Astfel ansamblul monumental de la Târgu Jiu, *cu Coloana fără sfârșit*, *Masa tăcerii* și *Poarta sărutului*, a putut fi amenajat și îngrijit, după ce fusese lăsat în paragină un sfert de veac.

În opera sa, el a oglindit felul de a gândi lumea al țaranului român. Prin obârșia sa țărănească, și-a aflat rădăcinile adânci ale operei sale tradiționale, miturile și funcția magică a artei populare românești.

Brâncuși este considerat unul dintre cei mai mari sculptori ai sec. al XX-lea. Lucrările lui se remarcă prin eleganța formei, combinând simplitatea artei populare românești cu rafinamentul avangardei pariziene. Serviciile poștale din România, în anul 1982, la comemorarea a 25 de ani de la moartea sculptorului, au emis o marcă poștală care îl reprezintă pe **Brâncuși**. În anul 1998, Poșta din Moldova a pus în circulație o marcă poștală care reprezintă *Coloana Infinitului* de la Târgu Jiu, cu valoarea nominală de 1 leu.

În România, în anul 2016, a fost emisă o altă marcă poștală cu valoarea nominală de 1 leu, pe care este reprodus portretul lui **Constantin Brâncuși**. Și Banca Națională a României a emis o bancnotă cu valoarea nominală de 500 de lei, în anul 1991, unde pe avers apare portretul lui **Brâncuși**. Pe reversul bancnotei apar câteva dintre operele sale.

La sărbătorirea a 125 de ani de la nașterea lui **Brâncuși**, BNR a pus în circulație pentru colecționari o monedă de aur cu valoarea nominală de 5.000 de lei. Pe monedă este reprezentată *Coloana infinită*. O altă monedă din argint, cu valoarea nominală de 50 de lei, a fost pusă în funcție de Banca Națională a Moldovei, tot în anul

2001, unde apare efigia lui Brâncuși⁴.

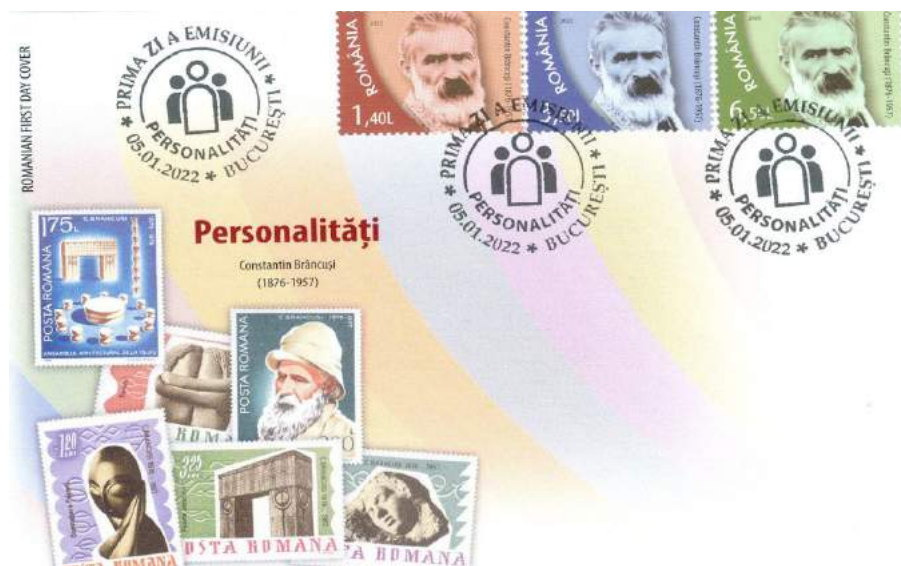

Fig. 2 Plicul „prima zi” dedicat lui Constantin Brâncuși

Romfilatelia, în cadrul seriei de timbre cu tematica **Personalități**, a inclus trei timbre cu valoarea nominală de **1,40 lei, 3,50 lei și 6.50 lei**, cu portretul lui **Constantin Brâncuși**. Plicul „prima zi” este echipat cu aceste trei timbre, numerotat și obliterated cu ștampila Prima zi – 5 ianuarie 2022.

A treia personalitate pe care **Romfilatelia** o include în emisiunea filatelică pe care a intitulat-o **PERSONALITĂȚI**, este **Henri Coandă** (1886-1972).

Acesta a fost un inginer aeronautic român, pionier al aviației, specialist în aerodinamică, inventator și academician.

Henri Coandă s-a născut la București în anul 1886, fiind al doilea copil al unei familii numeroase. Tatăl lui a fost generalul Constantin Coandă, fost profesor de matematică la Școala națională de poduri și șosele din București și prim-ministru al României în 1918. Mama sa, Aida Danet, a fost fiica medicului francez Gustave Danet, originar din Bretania.

Henri Coandă a fost elev al Școlii Tetrache Poenaru, după care a urmat cursurile *Liceului Sf. Sava* din București. La 13 ani, a fost trimis de tatăl său la *Liceul Militar* din Iași, cu speranța că va face o carieră militară. Termină liceul în anul 1903 și primește gradul de sergent major. Își continuă studiile la Școala de ofițeri de artilerie, geniu și marină din București.

Pasionat de probleme tehnice și mai ales de tehnica aviației, construiește, în 1905, un avion-rachetă pentru armata română.

4 Wikipedia, *Constantin Brâncuși*, pag. 1-7

În perioada anilor 1907-1908, a urmat cursurile universitare la Liège, în Belgia, și la institutul tehnic Montefiore. Se întoarce în țară și este încadrat ofițer activ în Regimentul 2 de artilerie. Pentru că nu se împăca cu disciplina militară, a cerut și a obținut aprobarea de a părăsi armata. După o călătorie cu automobilul pe ruta Isfahan-Teheran-Tibet, s-a hotărât să plece în Franța, unde se înscrie la Școala superioară de aeronautică și construcții, nou înființată la Paris în 1909. Ca absolvent în 1919, este declarat șef al primei promoții de ingineri aeronautici. Cu sprijinul inginerului Gustave Eiffel, **Henri Coandă** a efectuat experimentele aerodinamice prelabile și a construit în atelierul de carosaj al lui Joachim Caprini un avion fără elice, pe care l-a prezentat la al doilea *Salon internațional aeronautic* de la Paris, în 1910.

În perioada anilor 1911-1914, **Coandă** a lucrat în Anglia ca director tehnic la *Uzinele de aviație* din Bristol, unde a construit avioane cu elice de mare performanță, de concepție proprie. Se întoarce în Franța, unde construiește un avion de recunoaștere, foarte apreciat în epocă, prima sanie-automobil propulsată de un motor cu reacție, primul tren aerodinamic din lume. În anul 1934, obține un brevet de invenție francez pentru *Procedeu și dispozitiv pentru devierea unui curent de fluid ce pătrunde într-un alt fluid*, ce poartă numele *Efectul Coandă*.

Henri Coandă revine definitiv în țară în anul 1969, ca director al Institutului de creație științifică și tehnică (INCREST) și în 1970, devine membru al Academiei Române. A decedat la București în anul 1972, la vârsta de 86 de ani. În anul 1978, cu prilejul Zilei aviației, Poșta Română a pus în circulație o marcă poștală cu valoarea de 10 lei, care prezintă portretul lui **Henri**

Coandă. În anul 1986, Poșta Română a pus în circulație o altă marcă poștală cu valoarea nominală de 2 lei, care prezintă portretul lui **Henri Coandă**. Și Poșta din Republica Moldova, în anul 2000, a pus în circulație o marcă poștală cu valoarea de 25 de bani, cu portretul lui **Henri Coandă**.

Banca Națională a României, în anul 2001, a emis trei monede de argint cu valoarea nominală de 50 de lei, dedicate unor pioneri ai aviației românești: Traian Vuia, **Henri Coandă** și Elie Carafoli. Cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la realizarea aparatului de zbor cu reacție creat de **Henri Coandă**, BNR a pus în circulație o monedă de argint comemorativă, cu valoarea nominală de 10 lei.

Romfilatelia, în 2022, a pus în circulație o serie de mărci poștale din seria dedicată **Personalităților**, dintre care un număr de trei timbre prezintă portretul lui **Henri Coandă**. Cele trei timbre au valoarea nominală de **2,50 lei, 4 lei și 10 lei**.

Fig. 3 Plicul „prima zi” dedicat lui Henri Coandă.

Plicul „prima zi” este echipat cu cele trei timbre, numerotat și obliterat cu ștampila „prima zi” – 5 ianuarie 2022.

Este demn de remarcat faptul că **Romfilatelia** a onorat cu această emisiune filatelică trei personalități din România, drept pentru care merită toate felicitările noastre.

lumea ta / carnea mea / oasele noastre

Andrei Novac

fugi

când pleci din mine
ai înțeles cu siguranță totul.
plasele pe care le cari sunt grele,
amintirile despre care vorbești
sunt din ce în ce mai clare,
atât!
vinovăția ta,
și totuși
viața ta contează cu adevărat,
ca să mori trebuie să te naști,
să respiri și să iubești,
afară este prea cald,
străzile sunt pline,
libertatea din mine se clatină
am înțeles tot!
ce nu poți și ce nu vrei,
când fugi din mine
te ștergi de pereții albi,
îmi astupi gura și plângi,
câmpul din fața ta
este cel mai întins câmp,
ca o stare de bine,
ai înțeles tot
să respirim
să iubești,
să uiți!

despre mine

toate lacrimile sunt la fel,
ele nu vorbesc despre neputințele mele,
despre zbaterile mele,
despre vulnerabilitățile mele,
răni serioase din care sângele curge cu
putere

toate întâmplările fericite
generează și suferință,
echilibru fragil
peste viața care ne epuizează.

carnaval exterior

nimeni nu dansează,
brațele sunt întinse pe lângă corp,
noi suntem formați din două lumi,
lumea noastră exterioară
respiră prin pielea noastră,
urmele articulează
senzațiile de cald sau de frig,
de ură sau de iubire,
spațiile se dilată
și corpurile freamătă,
se opresc din orice mișcare.

ochii sunt singurul câmp de luptă,
ca un oraș abandonat
în care războaie nu se termină niciodată.

ca o cetate
prin zidurile căreia nu iese nimeni
niciodată,
ne putem recunoaște după gesturi,
de aici,
nimeni nu vede, nimeni nu uită,
ți-am spus!
totul fără limită totul fără timp,
nu este nevoie să atingi ceva,
trebuie doar să respiri adânc,
nu ai timp să mergi pe bâjbâite,
trebuie doar să crezi.

aceasta este libertatea,
respiră prin toți porii,
timpul meu se întinde ca pielea,
uniform, alteori prin riduri,
univers care se deteriorează constant,
dar viața noastră este acum
și toate se închid
în ochii ei.

lumea ta / carnea mea / oasele noastre

din pământ sunt făcute toate,
carnea vieții tale,
o umbră care umblă prin sângele tău
vie,
transparentă,
clară,
spațiul meu prin care străbat:
un oraș,
o lume,
un timp, când vocile dorm,

oasele mele trăiesc în mine,
au viața lor,
nasturi, lumea ta,
carnea mea,
moartea și viețile noastre.

despre viața noastră

ne îmbrăcăm în aceleași haine,
schimbăm înfățișările ochilor
peste pielea noastră urcă furnici,
fără revoltă și fără moarte

nu se întâmplă nimic
prin mine circulă lifturi cu oameni
care trăiesc din viețile altora,
ușile se închid și se deschid,

zgomotul este construit din cărămizi
și din lumină,
ne așezăm
cădem fără să ne atingem

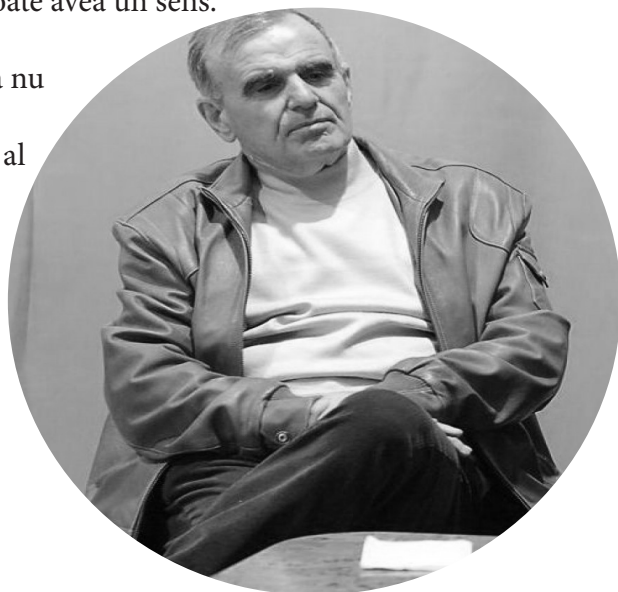
oamenii se nasc și mor în București,
eliberăm lumina din noi,
o închidem în lumina din noi,
o închidem în recipiente din sticlă,
apoi visăm.

Fiecare om este coresponsabil de pustiul din el

Vasile Ghica

Singurătatea nu se dezlipește de om nici după ce acesta urcă pe tron, pe soclu, ori pe cruce.
Fiecare om este coresponsabil de pustiul din el.
Orice urcuș e greu. Dar numai de sus se vede departe.
Marile întrebări rămân. Mor treptat doar răspunsurile.
Până și cea mai banală reverie are în ea câteva conotații filozofice.
Neastâmpărul cosmic din noi ni s-a dat să-l consumăm. Nu să-l ducem înapoi.
Cum poți să rămâi indiferent într-un Cosmos doldora de mistere?
Filozofilor nu le-au mai rămas decât două mari necunoscute: misterul vieții și cel al morții.
Ne epuizează setea de Absolut, dar și groaza de absurd.
Nu știm dacă însușirile paranormale sunt resturi din vlaga omului de altădată, ori arvuna din
forța lui viitoare.
Purtăm în noi eredități tot mai obosite.
Ignoranța a ajuns una dintre cele mai frecvente opțiuni ale omului contemporan.
Ferește-te să treci drept nesimțit de inteligent și ostentativ de talentat!
Sisif încearcă să ne convingă că și absurdul poate avea un sens.

Când metafizica întreabă, știința se preface că nu
înțelege întrebarea.
Subconștientul -acest vulcan, aparent potolit, al
eredității.
În zona creației, știința capătă aura și
strălucirea artei.
Coabitează în noi și vulturul, dar și abisul de
sub el.
Capodoperele ne ajută să ne vedem sufletul.

Poezia calibru la figurat sau 7,62

interview realizat de Alina Simona Dragomir

Iulia Nia

1. Pornind de la zicala „a nu-și mai încăpea în piele”, credeți că poezia are funcțiile ei proprii în organismul uman, să zicem ca un al patrulea strat al pielii după hipoderm, sau zace liberă în jurul nostru, unde poate fi zărită pe lucrurile din preajmă?

Poezia este o peliculă, o lentilă-strigoi care radiografiază substanțele, monadele. Sau e o încordare, o hipertrofiere a tuturor simțurilor care presează realitatea în maniera în care presezi plantele pentru obținerea unui extract.

2. Poezie reazem sau poezie evadare? Ce nuanță a poeziei v-ajută să vă țineți firea?

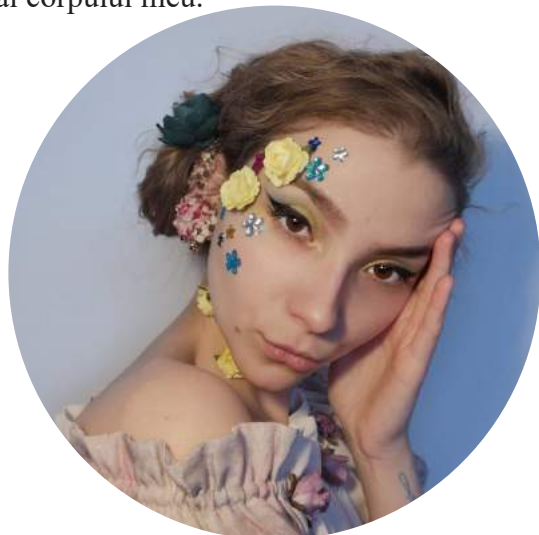
Poezia calibrator între realitate și transcendență. și poezia calibru. La figurat, sau 7,62.

3. Metafora polivalentă: cea care te îmbrânțește violent în realitate și cea care te orientează în afara ei. Este metafora un mijloc de apărare? Există poezia capabilă să-ți zdruncine echilibrul interior?

Metafora este materia primordială a gândirii umane, un constelator prin care reușim să transplantăm cunoașterea, să traficăm între simțuri și domenii. Există specii de poezie care sunt mai presus de om în lanțul trofic. Există poezie care te poate mânca, și ce bine că e așa.

4. Sunt poeți care scriu cu seva copacilor, și poeți care scriu ce rămâne din propriul trup. Cu ce e scrisă poezia dumneavoastră?

Cu certitudine scriu cu tot corpul, scriu cu toate cele 100 de mâini ale corpului meu, așa cum citesc cu toți cei 100 de ochi ai corpului meu.

5. **Sunt multe voci care condamnă poezia zilelor noastre. Niște nonsensuri adunate pe o bucată de hârtie, spun ei. Se poate disocia poezia de felul în care vorbim sau scriem în afara ei?**

Cred că în nicio perioadă istorică nu este eficient sau edificator să vorbim despre *toată poezia* care se scrie. Există multă poezie foarte proastă – îmi asum respingerea relativității gusturilor deoarece cred în talent, în vocație, în erudiție și în rafinare. Absorbția oralității în poezie este un procedeu care se află și el pe un spectru calitativ și cantitativ: ce fel de vorbire este aceea pe care o *transcrii* și cât de mult din ea. Cred că poezia poate beneficia de sublimarea și de transfuzia oricăror zone lingvistice, însă valoarea propriu-zisă a poeziei este rezultatul mai multor criterii. Conservator? Cinic? Condescendent să mai cred în valoare obiectivă în 2023, când totul este opinie, gust, relativism? Chiar dacă nu mi-aș exprima fațăș această convingere, poezia mea își are reperele ei, și nu pot decât să sper că acestea transpar din felul în care scriu.

6. **Dacă toți poeții ar vorbi așa cum ar scrie, credeți că noțiunea de „comunicare” mai poate fi plasată într-o generalitate? Poate fi categorisită, redusă la simple concepte? Ar mai fi aceștia înțeleși de vocile care condamnă?**

Cred că unii poeți vorbesc, la limită, așa cum scriu. Cred că există la fel de multă comunicare între poet și cititor precum între doi interlocutori – poate chiar una mai bună. A vorbi așa cum scrii nu înseamnă să întrebi cât e ceasul în catrene sau să cauți aliterația perfectă pentru a saluta pe cineva. Cred că înseamnă un anumit respect pentru cuvinte, o anumită dragoste pentru nuanțe, pentru sonorități, pentru sintagmă. Dacă am vorbi așa cum scriem, ar fi aceeași chestiune: unii vorbesc mai..., alții mai..., identic comunicării firești.

7. **Poate fi asociat scrisul cu setea?**

Răspund *da* din simplul motiv că, dacă nu scriu timp de 3-4 zile, rezultatul va fi același precum în cazul însetării.

Prin închisori și prin libertate

Vasile Leonte

Din vestul autentic al României a poposit pe birourile Centrului Cultural „Dunărea de Jos” volumul „**Prin închisori și prin libertate**” semnat de Andrei Novac. Acest titlu, *Prin închisori și prin libertate*, mă duce cu gândul înspre literatura memorialistică generată de cumplite experiențe carcerale, literatură atât de explozivă după 1989. Prezența volumului la Galați e un gest (rar și tandru!) de amicitie literară: în 2011, Andrei Novac a primit premiul revistei „Dunărea de Jos”, pentru cartea de poezie a anului.

Conținutul volumului a stârnit interesul artistic/plastic al unei colege de generație, Flavia Lupu, care a însoțit fiecare text cu un cub pe ale cărui laturi (trei vizibile) a esențializat mesajul receptat de ea însăși. Pentru 50 de exemplare a rezervat o linogravură originală, sub semnătură proprie. Am sub ochi varianta 29, „O piață rotundă/verde” din care ar putea rezulta o stare de spaimă autocenzurată, de nesiguranță a oricui. Pe măsura veacului bine pliat pe vârsta mea găsesc și un cod QR, cu mențiunea *Texte în lectura autorului*. Respect pașii, telefonul își face datoria cu banala-i cuminenție și combin lectura cu audierea. Ce îmi transmite mai tânărul poet și om al cetății/cărții Andrei

Novac? Că libertatea este unică, unitară, nu se repartizează în felii personalizate, cu dedicație, țintește doar către grupuri mari de oameni; cel mai adesea, pentru insul prăfuit, trece inobservabilă; chiar în fața ei ni se întâmplă să nu-i recunoaștem chipul, să-i desșurubăm cu dexteritate articulațiile. Deduc că se cucerește greu, prețul ei poate fi și viața lăsată într-o **piață rotundă** (*lui Andrei Bodiu*) : „din dimineața aceea/nu a mai cântat vreo pasăre./cerul s-a răsturnat peste toate/mașinile parcate aiurea//de atunci alarmele lor sparg liniștea/doar prin locurile esențiale,/în tine/ de atunci/nu a mai bătut nici măcar un clopot”(p.10). În plan estetic, intactă , admirabilă este libertatea poetului de a-și proiecta singur universul în care respiră după propriile canoane: „lumea mea este altfel/bătăile inimii ei au alt ritm,/peste viața mea răsare alt soare,/peste picioarele mele cad alte frunze,/pe lângă mine oamenii se grăbesc altfel spre ei.”(p.8). În fine, poetul are dreptul/datoria (?) de a absorbi și metamorfoza – în mărci ale frumosului, adevărului, dreptății (cuvinte moștenite de pe la uitatele revoluții postmedievale !) - toate semințele vieții: „nu dau foc la nimic,/dau târcoale imaginației mele/și merg mai departe,/eu lupt,/mă îmbrac în tot ce este /viu.”(**azi după atâta**

timp), sau, din altă parte, „viața mea poartă pe palmele ei/ suferința constantă a lumii/ desculță cu tălpile rupte,/dar cu gura răsând până la urechi ”(**albastru**). Iluzia libertății dă târcoale fiecăruia, ca un narcotic fatal, tentant, așezat la vedere, la îndemână : „o să se schimbe toate în jurul meu/ eu o să rămân cel mai liber om de pe pământ/înconjurat de zidurile unei închisori/care pe mine nu mă poate opri să strig tare” (**o stradă cu sens unic**). La câțiva pași, deziluzia iar prinde glas; exponent al cetății („am ieșit în stradă și am luat peste fața mea/toată agitația și toate culorile unei lumi paralele”) , poetul conchide: „depărtarea dintre noi se dilată,/ prin mine trec eu tot mai liber și tot mai singur.”(**prin cine trec eu**). Efemeritatea libertății, rapida ei disoluție nu ne ajută să devenim mai înțelepți pentru experiențele ulterioare; cel mult mai imprudenți, mai risipitori „pereții uriași de sticlă ai lumii de azi au crescut,/ prin ei recunosc fiecare dimineață în care lumea mea/îmi aparținea doar mie și pentru totdeauna.”(și iarăși de la capăt). Mai apăsător spus, libertatea e stagiară, are statut de angajat pe o perioadă extrem de limitată, încât nici nu-i simți pasagera aromă emanată de prezența-i iluzorie.

Dar închisorile? La ce sunt bune, chiar avem nevoie de ele la fiecare colț al vieții, al inimii? Se știe, mai ales din mărturiile altora, amenințările lor, forța lor demolatoare se insinuează de peste tot, în versiuni imposibil de anticipat. Se declanșează, insesizabil, chiar din tihna și siguranța căminului încheșat cu trudă „și o să fie din ce în ce mai frig,/umerii tăi vor migra către/încăperi încălzite,/eu voi fi din ce în ce mai obosit/și mai apropiat de tăcere,/ într-una din aceste ore tu/nu o să mai cunoști...”(**dimineață permanentă**). O vitalitate aproape cosmică, o energie, fără izvoare palpabile, îneacă ființa umană în depresie, tristețe, spaime nenumite. Sunt și tentații, viclenii cărora

firava ființă trecătoare nu le poate rezista, din obișnuință. Orașul-nucleu, adăpost al petului varsă spirale de frustrări, amenințări surde, ca mătasea otrăvită a pânzelor de păianjen, de unde totul iese secătuit, devitalizat : „și iarăși am obosit/acesta este un oraș prea rece(...)/strig tare într-o intersecție fără semafoare/mai departe de neliniște nu este nimic”//(**aproape târziu**), sau „acum a rămas doar o stradă goală,/toate iluziile noastre s-au răsturnat brusc,/mișcările mele printre eventualele regrete/mă fac liber//din ce în ce mai liber”(**niciodată la fel**). Înțelepții, filozofii în nobilă căldășie , înrobiții deliciilor lexicale, făuritorii de sonorități amețitoare și-au scris lexicoane secrete, speciale în care este definită pretențios, ca în tratatele oculte, primejdia închisorilor. Noi, muritorii de toată teapa, simțim, pe direct, o paloare, apoi o răceală, apoi un dor de plecare înspre nicăieri. Fără a cere permisiunea cuiva. Nici Andrei Novac nu e departe de noi, muritorii de toată teapa : în fiecare noapte,/moartea vine la mine,/se așază la capătul patului,/nu ne vorbim,/când se face lumină,/pleacă,/teama se întinde mai tare,/în cearșaf.”(**o liniște**).

Consumator de poezie, prietenul gălățenilor din autentica margine de țară vestică strigă și scrie , solicitând dreptul la neuitare, adică la lectură (sau audiție, după caz !): „un câmp liber/pe care aleargă nostalgiile legate la ochi,/simțurile noastre ne fac vulnerabili,/moartea fiecărei zile este o așteptare...”(**ca o linie**).

DICTIONAR

Artiști plastici gălățeni (189)

Corneliu Stoica

Cîmpeanu, Mariana – pictor. S-a născut la 14 august 1970, în Tecuci, județul Galați. A absolvit Academia de Arte „Lucașești” din București, clasa profesorului Teodor Moraru, promoția 1999; Licență pictură, Universitatea Națională de Arte București (1999); Master pictură, Universitatea Națională de Arte București (2007); Doctorat în Arte vizuale, Universitatea de Vest Timișoara (2008). Este membră a U.A.P.R. (2000); lector universitar (din 2011) și conferențiar universitar (din 2022) la Universitatea Hyperion, București, Facultatea de Arte; președinte și membru fondator al Fundației Catharsis Art (2015). Expoziții personale: „Un pas”, Galeria „Galla”, București (2002); Centrul de Cultură Palatele Brâncovenești de la Mogoșoaia, Galeria Cuhnia (2002); Galeria Căminul Artei București (2003); „Umbra satului”, Galeria Artis București (2004); Galeria de Artă Orizont București (2005); Centrul de Cultură Platele Brâncovenești, Mogoșoaia, București (2007); „Tradiție, treceri, orizont”, Galeria Căminul Artei, București (2007); Centrul Comunitar Evreiesc, București (2009); Centrul de Cultură Arcuș, Covasna (2009, 2010); Primăria Mioveni, Argeș (2009); Centrul de Cultură Mioveni, Argeș (2009); „Armonie în tradiție și natură”, Galeria Simeza, București

(2011); Galeria Attitude Gallery (2012); „O cale”, Hotelul Radisson Blu, București (2013); „Inflorescențe”, Hotelul New Montana, Sibiu (2015); „Gust și culoare”, Bruxelles, Belgia (2016); „Din esența lemnului”, Bran, Brașov (2017); „Sinteze”, Inspire Art Gallery, București (2019). Participări la expoziții de grup: „Accente”, Galeria „Apollo”, București (1999, 2000); „Propuneri”, Teatrul Național, București (1999); „Semnele anului 2000”, Galeria „Apollo”, București (2000); „Milenium”, Salonul de artă, București (2001); Saloanele

Moldovei, Bacău-Chișinău (2000, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006); Salonul de artă contemporană, Sala „Brâncuși”, Palatul Parlamentului, București (2000); Bienala Națională „Lascăr Vorel”, Piatra Neamț (2001); Salonul bienal internațional de desen, Arad (2001); Concursul Național de Artă „Nicolae Tonitza”, Bârlad (2001); Salonul Național de artă, București (2001); „Artă și sacralitate”, Galeria de Artă Focșani (2009); „Artistul la lucru în România”, Galeria „Apollo”, București; „Cum a fost posibil”, Expoziția Taberei de pictură pe tema „Holocaustul în România”; „Repere în arta plastică românească, Galeria Simeza, București (2010); „Dezghețul”, Galeria Artconcept, București, „Salonul Mic, București (2012); „Culoare și formă pentru eternitate”, Muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului (2013), „Balcic – artiști fără frontiere”, Galeria de Artă Ruse, Bulgaria (2013); „Sulina – la capătul României”, Muzeul Național al Hârtiilor și Cărții Vechi, București (2013). Publicații: „Satul și natura – surse ale creației picturale”, Editura Eurostampa, Timișoara, 2014; „Omul și

Mariana Cîmpeanu - la fereastra

frumosul timpului său, Perspective estetice – lumea antică”, Editura EIKON, 2022. A ilustrat cu 89 lucrări de grafică volumul de poezie „Muguri de tăcere” de Gheorghe Dănișor, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 2020. Distincții: Marele Premiu, Salonul de artă „Atitudini contemporane”, ediția a II-a (2009); Premiul pentru cea mai apreciată expoziție de pictură a anului 2009, Centrul de Cultură Arcuș, Covasna (2009); Premiul de excelență acordat cu prilejul sesiunii de comunicări științifice a Academiei Oamenilor de Știință din România „Știința acasă la români”, Centrul de Cultură Mioveni (2010); Premiul pentru „Promovarea terapiei prin artă” în cadrul Conferinței Naționale AREPMF (Asociația Română de Educație Pediatrică în Medicina de Familie”, Tg. Mureș (2018). Participări la tabere de creație: Forum Interbalcanic pentru Arte Frumoase, Samothraki, Grecia; Arcuș, Covasna (2003, 2005); „Holocaustul în Artă”, organizator - Institutul Național pentru Studierea Holocaustului în România „Elie Wiesel”, Borsec, Harghita (2009); Bușteni, Prahova (2012). Lucrări ale sale se

Mariana Cîmpeanu - Căpița

Mariana Cîmpeanu

Acoperământ

află în colecții de stat și particulare din România, Belgia, Canada, Cipru, Elveția, Israel, Italia, Olanda, S. U. A. În demersul său artistic, Mariana Cîmpeanu este preocupată de explorarea câtorva teme, cărora Maria-Magdalena Crișan le găsește sorginea în „zona structurilor naturale, sau sunt arhitecturi imaginare, construcții mentale care nu produc o poveste, ci se nasc și trăiesc în vizual”. Elementele concrete de la care inițial pornește suferă metamorfoze în procesul elaborării, luând forma unor structuri împinse până la abstract. Pictorița construiește pe spații mari, știe să le stăpânească, să asigure ansamblului o dinamică bine ritmată. Jocul subtil al volumelor alternează cu suprafețe vibrante cu rafinement, paleta cromatică este bogată. Uneori, artista apelează și la colaj. Rețeaua de linii ce străbate suprafața tablourilor urmează o geometrie bine articulată. Satul românesc, perceput ca depozitar al unei străvechi civilizații, a constituit subiectul principal al tablourilor artistei din ultimii ani, întemeiate, așa cum însăși mărturisește, „pe o experiență acumulată în imensa activitate de cercetare” finalizată în teza de doctorat. Aprofundând lumea satului cu valorile ei materiale și spirituale, pictorița aduce în lucrările sale motive „nu cu intenția de a le descrie, de a popula spațiul plastic cu aceste prezențe simbolice ale culturii populare, ci din dorința de a pătrunde pe această cale

într-un orizont de idei și sentimente de mare profunzime, dar care în lumea contemporană sunt împinse la uitare”. Așa se face că pragul, masa, scaunul, vatra, incinta, fereastra, furca de tors, fântâna, stâlpul, șopronul, crucea etc. apar în compoziții de mare sensibilitate, în care linia desenului și culoarea își dau mâna într-o fericită logodnă. Mariana Cîmpeanu construiește cu minuțiozitate, imaginile ei au viață, vigoare și coerență, fiind rezultatul unui discurs inteligent, sensibil, bine fundamentat și susținut de artistă.

Bibl.: Alexandru Cebuc, Vasile Florea, Negoită Lăptoiu, Enciclopedia artiștilor români contemporani, vol. V, Editura Arc 2000, București, 2003; Valentin Ciucă, Un secol de arte frumoase în Moldova, Editura Art XXI, Iași, 2009; Valentin Ciucă, Dicționarul ilustrat al artelor frumoase din Moldova 1800-2010, Editura Art XXI, Iași, 2011; Corneliu Stoica, Dicționarul artiștilor plastici gălățeni, Editura „Axis Libri”, Galați, 2013; Corneliu Stoica, Arta gălățeană feminină, Editura Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați, 2028.

MORPHOCHROMA

Marinela Simiraș: „Empatie”

Corneliu Stoica

Găzduită de Galeria de Artă „Nicolae Mantu”, expoziția de pictură a artistei plastice Marinela Simiraș, membră a Filialei Galați a U. A. P. R. din 2020, este prima manifestare individuală a acesteia, lucrările ei fiind întâlnite de gălățeni până acum doar în cadrul expozițiilor colective ale acestei organizații profesionale din domeniul artelor vizuale.

Întrucât artista se află la prima confruntare cu publicul cu un număr mai mare de lucrări, considerăm necesare menționarea câtorva informații de ordin biografic. S-a născut la 17 iunie 1959 în Brăila. A manifestat aptitudini pentru desen și pictură încă din vremea când a urmat cursurile Școlii Gimnaziale Nr. 5 din Onești, unde l-a avut profesor pe regretatul pictor Gheorghe Mocanu, întemeietorul Cercului de desen „Ion Diaconescu” din acest oraș, cerc pe care și eleva Brăgău A. Marinela (așa se numea atunci) l-a frecventat. Apoi, la Liceul de Artă din Bacău (azi, Colegiul Național de Artă „George Apostu”), pe care l-a absolvit în 1978, a studiat desenul și pictura cu plasticianul Gheorghe Velea, unul dintre cei mai importanți peisagiști români, grafica cu soția acestuia, Elena Velea, iar la arte decorative-textile a avut profesoară pe Elena Pârlea, o artistă care s-a manifestat în pictură, tapiserie și arte decorative. Mult mai

târziu, în 2019, a absolvit și Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, Facultatea de Arte, Secția Arte Vizuale, specialitatea pictură.

Din anul terminării facultății expune cu regularitate în cadrul Saloanelor Filialei locale. De asemenea a participat cu lucrări la numeroase manifestări de grup, printre care: „Mărturisitori creștini”, Muzeul Istoriei, Culturii și Spiritualității Creștine de la Dunărea de Jos (2017); „In memoriam – Mărășești, Mărăști, Soveja”, Galeria de Artă Focșani (2017); „Expresii și culoare”, Teatrul Dramatic Fani Tardini Galați (2017, 2019); „Novus Dies”; Teatrul Național de Operă și Operetă „Nae Leonard”, Galați (2017); „Făuritorii Marii Uniri”, Muzeul

Istoriei, Culturii și Spiritualității Creștine de la Dunărea de Jos (2018); „Est-StudentFest 18”, Universitatea „Dunărea de Jos” Galați (2018); „Art Studio”, Centrul Cultural „Dunărea de Jos” Galați (2018); „Feed – Back 3”, Galeria de Artă „Dr. Aristide Serfioti”, Librăriile Alexandria, Galați (2019); „Mărășeștiul în inima mea”, Galeria de Artă Focșani (2019); „Artiști români pe simeze internaționale 3 – Mestre, Veneția”, D EM Venice Art Gallery, Veneția, Italia (2021); Bienala de Pictură „Alexandru Ciucurencu”, Tulcea (2021); Salonul Național de Plastică Mică, Brăila (2022); „Artiști plastici la Dunărea de Jos”, Galeria Căminul Artei, București (2022); Bienala Internațională de Artă Contemporană „Ion Andreescu”, Buzău (2022); „Bienala Națională de Pictură și Grafică „Ștefan Luchian”, ediția I (2023).

Are lucrări în colecții private din Bacău, București, Galați, Satu Mare (România); Aachen (Germania); Montreal (Canada), Odawara Kanagawa Ken (Japonia).

Expoziția de la Galeriile „Nicolae Mantu” cuprinde 26 de lucrări de pictură din perioada 2019 – 2023, realizate în culori acrilice și în tehnici mixte. Primul impact cu acestea, panotate, într-un fel, pe zone

cromatice și motive picturale, lasă impresia de acuratețe, de prospețime, de existența unei sensibilități feminine deosebite. În ceea ce așterne pe pânză, pictorița pornește întotdeauna de la elementele realului, de la datele concretului din jurul său, dar pe care, în procesul elaborării, le metamorfozează în așa fel încât imaginea de ansamblu pendulează între semiabstract și abstract. Natura în rotirea ciclică a anotimpurilor și a unor momente diferite ale zilei și nopții, orașul prezentat în culori închise, într-o interpretare geometrizarantă, cu intersecții aglomerate de linii și planuri, florile, firmamentul, astrele, dar și figura umană sunt principalele surse de inspirație ale lucrărilor din această primă expoziție personală.

Luând în considerație numărul tablourilor cu același motiv, se pare că primăvara este anotimpul preferat al artistei, când natura regenerează și

Simionas Marinela
Flori de gheață & Iedera

totul se trezește la viață („Verde crud de primăvară”, „Debutul floral al primăverii”, „Primăvară perlata”, „Cireși în floare”). Urmează vara, când sevele sunt în plenitudinea lor („Dor de vară”, „Noapte de vară”, „Violet văratic”, „Ploaie rebelă”) și toamna, când vegetația îmbracă hlamidă auriu-purpurie („Toamnă sângerie”, „Roșu sângieriu de toamnă”, „Nocturnă autumnală”). Paleta coloristică folosită variază de la griurile colorate, care creează o atmosferă de poezie rostită în surdină, până la petele de un roșu aprins. Pictorița mizează foarte mult pe expresivitatea cromatică și pe concentrarea centrilor de interes în special în zona mediană a tablourilor. Uneori, materia

picturală este amestecată cu materiale textile și rășini, obținându-se o pictură în relief și realizarea unor texturi interesante, care sugerează anumite structuri vegetale și minerale. Aceeași modalitate de a picta o întâlnim și în alte lucrări, precum „Iriși”, „Iedera”, „Flori de gheață”, „Nostalgie”, „Ochiul nopții, luna”.

Orașul este înfățișat ca o aglomerație urbană ce amintește într-un fel de cubism („Citadină”, „Caleidoscop citadin”, „Abstract”. „Interferențe”). Un ingenios joc de linii drepte și curbe, de planuri și ferestre cromatice acoperă suprafața pictată, totul într-un ritm ce imprimă imaginilor dinamism și le fac plăcute ochiului. Expresivitatea este

Marinela Simiraș - După ploaie

mult mai liberă, deși rigoarea geometrică nu lipsește. În „Interferențe” mișcarea pensulei este largă, gestualistă, spontană, înscriind o curbă de mare efect în spațiul plastic.

Marinela Simiraș - Dor de ploaie

Mai puțin prezentă în tablourile care populează simezele, figura umană o întâlnim în „Privighetoarea din Carpați”, „Ochii, fereastră a sufletului”, „Eternul feminin” și „Efemer”. Primul este un omagiu adus celebrei cântărețe române de operă, Hariclea Darclee, cea care a uimit în epocă lumea cu vocea ei excepțională de soprană. Spectacolele ei în România erau adevărate sărbători, iar publicul în entuziasmul lui striga „Trăiască privighetoarea Carpaților”. Cu mijloace plastice specifice, Marinela Simiraș, a reușit să redea fastul scenei și măreția cântăreței din timpul concertelor, deși culoarea este închisă. A doua lucrare accentuează căldura privirii unei copile,

abia trezită dimineța din somn, iar a treia și a patra sunt axate pe evidențierea frumuseții corpului feminin, ipostaziind în fiecare un nud cu forme rotunde, armonioase, pictat într-o coloristică de griuri colorate. În „Efemer”, trupul personajului abia se distinge prin mulțimea elementelor vegetale de care este înconjurat.

De un lirism discret, tablourile Marinelei Simiraș din această expoziție demonstrează pasiune pentru artă și strădania pictoriței de a găsi mijloacele plastice cele mai convenabile temperamentului său prin care să-și materializeze ceea ce vrea să comunice celor care iubesc frumosul artistic. Facultatea de Arte pe care a absolvit-o, învățătura primită de la profesorii Tudor Ioan (care a fost și curatorul expoziției), Liliana Jorică Negoescu, Gabriela Georgescu, Liviu Nedelcu, Liviu-Adrian Sandu și Tudor Șerban (amintiți de ea la vernisaj) a început să dea rod bogat, apreciat, după cum s-a putut vedea din expozițiile la care a participat, nu numai pe plan local, dar și la manifestările cu caracter național și internațional, aducând satisfacții estetice tuturor celor care au venit în contact cu creația sa.

Expoziția „Empatie” este o manifestare dătătoare de speranțe, iar prezența artistei în rândul membrilor Filialei locale a U.A.P.R. este, așa cum sublinia la vernisaj conf. univ. Tudor Ioan, un câștig de bun augur.

S
U
M
A
R

ARHIVĂ FOTO

- 1. Muzeele prin ochii copiilor
- 3. Parcul de aventură din Grădina Gârboavele

CRONICĂ

- 6. O transparență superioară - Octavian Mihalcea
- 8. Un poet căruia i-a murit moartea - Katia Nanu
- 36. Prin închisori și prin libertate - Vasile Leonte

SERIAL

- 12. Jalnica soartă a fluturilor lui Agamemnom - Ion Manea
- 19. Femeile în viața Galațiului (II) - Gheorghe Felea

DOCUMENT ISTORIC

- 26. Personalități - Radu Moțoc

CREAȚIE LITERARĂ

- 10. Memento mori - Gheorghe Bacalbașa
- 15. Bufnița de pluș - Ion Dulugeac
- 31. lumea ta/ carnea mea/ oasele noastre - Andrei Novac
- 33. Fiecare om este coresponsabil de pustiul din el - Vasile Ghica

INTERVIU

- 34. Poezia calibru la figurat sau 7,62 - Interviu cu Iulia Nia - Alina Simona Dragomir

RĂFTULESCU

- 7. Căutări - Valentin Antonescu
- 25. Sentimente, idealuri, minciuni - Silvia Bitere

ARTĂ PLASTICĂ

- 41. Morphochroma. *Marinela Simiraș: „Empatie”* - Corneliu Stoica
- 38. DICȚIONAR Artiști plastici gălățeni (187) - Corneliu Stoica

MUZEELE PRIN OCHII COPILOR

